

ELŐFIZETÉS

HELYBEN:
 Hét évre 24 korona.
 Hét hónapra 2 korona.

VIDÉKEN:
 Hét évre 28 korona.
 Hét hónapra 2 L. 40 F.

HIRDETÉSEK:
 Családban peit sor egyszer 20 fillér,
 másban követelésnél 16 fillér.

Styktár peit sora 40 fillér.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és csanádi egyesült
 vasutak palotájában.
 TELEFON-SZÁM: 357.

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Részvénytársaság.
 József főherceg-ut 22. sz.
 TELEFON-SZÁM: 151.

Arad, 1911.

FOSSZAKESZTŐ:
STAUBER JÓZSEF

Péntek, december 8

Ma számunk főbb közleményei:

- Beöthy László premijere.
- A főúti közlekedés rendezése.
- Kitelepítik a Boros Béni téri fetelepeket.
- Disznótor tanítóknál.
- A Ház munkarendje.
- Mi történik a Westinghouse-gyár körül
- Viszálykodó milliomos családok.
- Mese a revolveres rablókról.
- Aradmegye albizottságai.
- Az afrikai harcterről.
- Tisza István Barkóczy ellen
- Sulkowszky herceg csillárja.
- Botrány Jókai szobra körül.
- Fordulat a bankcsalók nyomozásában.
- Gyilkosság egy dunai hajón.
- Tarkaságok.

Valami készül . . .

Arad, december 7.

Kevés iparvállalat van, amelynek létesítését a város annyi áldozattal segítette volna elő, mint a Westinghouse-gyárét. Tovább megyünk: talán egyetlen város sincs, amely az iparpartolásnak ily nagy mértékét alkalmazta volna egy vállalattal szemben, mint a hogy ez esetben történt. A szokásos kedvezéseken kívül a város 300.000 korona névértékű részvényt jegyzett a gyár létesítésére alapított társaság tőkéjéből, noha előrelátható, hogy ezek a részvények a gyár első éveiben nem fognak a legjobban gyümölcsöző befektetésnek bizonyulni.

Ezt a nagymérvű, szokatlan, de egy új modern iparág bevezetése érdekében szívesen és tudatosan ho-

zott áldozatot ki kell emelnünk, a midőn arról kell szólnunk, hogy ezek tetejébe milyen új kérelemmel lép a Westinghouse-gyár, illetve annak a Daimler-céggel történt egyesülés óta szervezett új vezetősége. Budapestről vettük az erre vonatkozó hírt, amelyről teljes pozitívással nem szólhatunk. Magunk szereplőink legjobban, ha téves lenne; a míg azonban megcáfolva nincsen, valószínűségnek kell elfogadnunk, s azzal e szerint foglalkoznunk.

A Westinghouse-Daimler gyár, először is, azzal a kérelemmel fordul a városhoz, hogy azokat a telkeket, amelyekre nézve bizonyos, bár véglegesnek nem tekinthető opciója van a részvénytársaságnak, négyszögölenként 8 koronáért adja el nekik a város. Aki ismeri a városnak azt a részét, s tudja, hogy a heti állatvásárokat legközelebb oda fogják helyezni, az tudni fogja, hogy a telkek ára ott nem 8, hanem 40-50 korona. Ha tehát a város nyolc koronáért ezeket a telkeket oda akarná adni, annak csak egy oka lehet: ha a telkeket a gyár kibővítésének céljaira használnák föl. Ezt azonban a Westinghouse-Daimlerék se állítják, sőt, hír szerint arra hivatkoznak, hogy azért van végleges, telekkönyv szerint való tulajdonjogra szükségük, mert azt a vállalat érdekében, kölcsönrel akarják megterhelni. Ez az érv legalább is furcsa akkor, a mikor a vállalat körül történt legújabb tranzakció egy nagy bécsi bankcég finanszírozása

mellett történt, amelynél tehát a telkekre való bekebelezés sokat nem jelenthet. Valószínűbbnek látszik, hogy e kérelem mögött más szándék rejtezik, a mit csak később tudnánk meg, a mint hogy csak utólag derült ki, hogy a légszeszgyár mit akart azzal az ártatlan szándékával, hogy cége a budapesti központba olvadjon be. A városnak tehát, ha ez a kérelem tényleg elébe érkezik, azzal az óvatossággal kell eljárni, amelyet érdekei parancsolnak.

A másik hír, amelyet e gyár, illetve a részvénytársaság felől Budapestről jelentenek, hogy a részvényeket le akarja bélyegezni. Ötven százalékra, vagy még kevesebbre, nem tudjuk. Mindenesetre azonban Arad város jelentős és tényleges anyagi veszteségéről van szó, amelyet minden lehető módon el kell háritani.

Mindezek mellé, amint ismeretes, a gyár kereskedelmi vezetését Budapestre helyezték s nincs kizárva, hogy az igazgatóságot is később oda viszik, úgy, hogy azok az előnyök, amelyek reményében Arad város áldozatkészségét gyakorolta, jelentékenyen megcsappannak.

Ezekkel a tervekkel szemben bizonyára érvényt igyekszik szerezni a város érdekeinek Varjassy Lajos polgármester, aki Arad város gyárainak szaporítása és fejlesztése körül elismerésre méltó, szép eredményeket hozó munkát végzett. A polgármester már a Westinghouse igazgatóságának legutóbbi ülésén is erélyesen állást fog-

Üdvöske*)

Írta: Herceg János.

Az „American Transatlantic Schip Company” főorvosát, dr. George H. Steffenson urat minap a társulat fiatal igazgatójának feleségéhez hívták, aki utóbbi időben szédülés és lélegzési nehézségekről panaszkodott. A kiváló orvos alaposan megvizsgálta a beteget és egyelőre citromos limonádét rendelt. Az orvos, midőn eltávozott, az aggódó férjecske az előszobában megkérdezte a betegség mibenléte irányában, aki a diagnózist így állapította meg:

— Bath-illness!

Ez magyarul annyit jelent: „fürdőbetegség!” Tehát Amerikában is! A munka, a haladás és nagyratörés hazájában? Ugy látszik, Évának gyermekei sehol sem tagadják meg magukat. Amerikában, Ázsiában, a Fokföldön, vagy a zulu-kaferok között is az asszony csak asszony marad.

A dr. Steffenson által nagyon helyesen megállapított betegség egész Európában — hazánkban különösen — fürdőidény előtt úti fel járványszerűen ravasz fejt. És különös, hogy ezen betegség hathatós gyógyítására a

*) Mutatvány szerzőnek karácsonyra megjelenő novellás kötetéből.

tudománynak még nem sikerült kellő ellen-szert felfedezni. Manapság szégyenszámba megy, ha egy jól nevelt asszonyt nyáron otthon látnak. Ez egy csöppet sem uri dolog. Inkább a legutolsó faluban a legkérlemtlenebb paraszt viskóban huzni ki a nyarat, csak otthon nem!

És korunknak ezen járványos betegségről dr. Steffenson, ki nem csak híres orvos, hanem nagy lélekbuvár is, határozottsággal állapította meg, hogy: Incurabilis!...

Anrál jobban terjed, mentől inkább szaladnak az évek. Az évszámokkal nőnek az igények: nő a fény, pompa és kényelem utáni vágy, valamint a „má”-nak csordultig való kiaknázása azon jelszóval: hogy mindent, csak egy elmúlt napot soha többé nem varázsolhatunk.

Nem is olyan nagyon régen — 40-50 évvel ezelőtt — ugyan kik jártak évről-évre fürdőzni, illetve nyaralni? Főurak, mágnások, nagybirtokosok, gazdag bankárok. És manapság? Erre nézve a fürdők courlisztái adják meg a legalaposabb információt...

Hát biz július hó elején Wolfgangné 6 nagysága is folyvást szédülések és egyéb bajokról kezdett panaszkodni, úgy, hogy egy szép verőfényes nyári napon férje urának azzal állított elő:

— Kedves Móricom! A házi orvosunk azt mondta, hogy feltétlenül el kell mennem Bártfára!

— Ezt mintha tavaly is hallottam volna — szölt Móric ur nevetve.

— Móric, ne viccelj! Itt komoly dologról, egészségemről van szó!

— Szép! Én elhiszem.

— Hát mikor — gondolod édesem — hogy menjek?

— Azt gondolom, Rózám, — szölt Móric ur kevésvártatva — hogy menj naponta 11-12 óra között, tehát ebéd előtt a „Tisza” fürdőbe!...

Wolfgang ur egyszóval sehogy sem akart belemenni a fürdőbe való utazás nem csekély költségeibe, azt hozván fel indokul, hogy az üzletek rosszul mennek, az incasso is alszik és ezek mellett — az az ádáz konkurrencia.

— Te azért — vágott vissza Róza asszony, aki vitás dolgokban feltétlenül él a zárszó jogával — alig teszed le a kanalat, szaladsz a Lloydba és ott partnereid rossz játékok fölött nemcsak mulatnak, de tetejébe pénzedet is elviszik... aztán reggeltől estig úgy szíved azokat a trabukókat, mintha ingyen kapnád!

— Még azt se! — szölt Móric ur a vita befejezése érdekében — távozva.

Ezen jelenet lezajlása után Wolfgangné 6 nagysága alig méltatta férje urát néhány

lalt a város érdekei mellett s bizonyára a jövőben is résen fog állani a Westinghouse Daimler-cég olyan terveivel szemben, amelyek a várost anyagi kárnak tennék ki s amelyek egyben azzal a kellemetlen csalódást is hoznák, hogy az iparvállalat, amelyet Arad annyi rokonszenvenvel fogadott, oly példátlanul támogatott, erre érdemtelenné bizonyult s ezt hálátlansággal viszonzta. Ma még nem akarjuk ezt az ítéletet kimondani; várjuk, vajon a főváros szakköréből érkező hírek megerősítést nyernek-e és hogy azoknak valósággal olyan-e az élük, mint a mióknak előttünk most látszanak.

Beöthy László premierje.

— A képviselőház ülése. —

Távirati tudósítás

Budapest, december 7.

Beöthy László kereskedelmi miniszter ma tartotta meg bemutatóját. Az új kereskedelmi miniszter mai programbeszéde a képviselőháznak minden oldalán igen jó hatást tett. Szimpatikus benyomást keltett a fejtegetéseknek higgadt tónusa. Az a szerénység, amellyel az új miniszter szakmájában ma bemutatkozott. Ritkaság számba megy egy olyan miniszter, aki programját azzal fejezi be, hogy keveset ígér, de annál többet akar cselekedni. A miniszter beszédének nagy részét az államvasutak nehézségei témájának szentelte. Pillanatnyilag talán a kereskedelmi tárca körében ezen a ponton vár a miniszterre a legfontosabb feladat. A Ház mindenestre azt a benyomást nyerte, hogy Beöthy László közismert erélye az államvasutak bajainak orvoslásában mindhamar meg fog nyilatkozni és hogy ő meg fogja találni a helyes utat a bajok orvoslására. Jó hatást tett, hogy a miniszter a munkások érdekében a szociális intézkedések egész sorát helyezte kilátásba. A munkásügyek intézésére a minisztériumban külön osztályt fog létesíteni, azonkívül foglalkozni óhajt a munkásbiztosítási törvény revíziójával is. Az új ipartörvény megalkotása közszóban van. El lehet mondani, hogy az új miniszter programbeszédével általános rokonszenvet keltett, amely csak erősödhetik.

mert nem férhet hozzá kétség, hogy Beöthy munkálkodásához és tevékenységéhez fűzőtt reményeket be is fogja váltani.

A Ház a kereskedelmi tárca költségeit megszavazta.

Návay elnök nyitotta meg az ülést 1/11 órakor. A múlt ülés jegyzőkönyvének hitelesítése után jelentette, hogy a Konyovitz David mandátuma ellen benyújtott petíciót a Kuria elutasította s így nevezett képviselőt végleg igazoltnak jelenti ki.

Napirend szerint következett a

kereskedelmi tárca költségvetése.

Bródy Ernő: A munkásbiztosító törvényvel foglalkozva megemlékezni az elhunyt kereskedelmi miniszterről, aki a törvény revíziója körül fáradozott. Az új minisztert nem lehet vádolni, hogy nem akarja a törvény revízióját, mert eddig még nem volt alkalma a nagyleletőségű kérdéssel foglalkozni. A munkásbetegség-egélyező pénztárnál uralkodó visszaállapotokat ismertetve kimutatja, hogy a pénztár nem felel meg hivatásának, mert a munkások érdekei ellen dolgozik. Kimutatja, hogy sok pénztárnál a kezelésre nagyobb összeget fordítanak, mint a segélyezésre. Követeli, hogy az ilyen tisztviselőkkel kezeletlen pénztárakat el kell törölni. A kerületi pénztáraknál gyakoriak a visszaélések, ami ellen a legerélyesebb rendszabályokat kell alkalmazni. Felolvassa a Gyárparosok Országos Szövetségének és a szocialista szakszervezetek legutóbbi gyűlésükön hozott határozati javaslatokat, melyben egyenletlenül kimondják, hogy a munkásbetegség-egélyező pénztár nem szolgálja a munkások érdekeit, s így nem felel meg a kitűzött céljának. Ezért sürögősen kérésük a munkásbiztosító törvény revízióját, melytől remélik a munkásbiztosítónál uralkodó visszaállapotok megszüntetését. Foglalkozott még a munkásbiztosító pénztár orvosainak sanyaru helyzetével és kérte a minisztert, hogy a törvény revíziójakor az orvosokról ne feledkezzen meg. A javaslatot örömmel elfogadja.

Sümei Vilmos: Üdvözlő Bródyt a munkásbiztosításról mondott beszédéért, majd a magyar ipar és kereskedelemről szólva, kimutatta, hogy az a legzomorubb állapotban van. A behozatal a külföldi szeszülióra ruha, ezzel szemben kivételünk a legesekélyesebb. Nagy bírája a magyar közönségnek, hogy nem szereti azt, ami magyar. Felszólja, hogy olyan érettséget, melyek nálunk jobbak és olcsóbbak a külföldre mennek. Hívja a magyar iparos és kereskedőt is, mely csak ide en gyártmányt tart raktáron és ezt újítja a vevőknek. Dícséri a magyar ipart, mely jobb és olcsóbb az idegen gyártmánynál és melegen ajánlja a magyar iparparólast.

Haydin Lára (munkáspárti) a munkásbizto-

sító ügyével foglalkozik. A revíziót gyorsan kell keresztülvinni, mert különben az egész intézmény birtelét veszti. A felvidéki esek-tót propaganda veszedelmei ellen a közigazgatás terén kell a harcot fötvenni. Elfogadja a költségvetést.

Elnök: Az ülést öt percre felfüggeszti.

Haller István (néppárti): A Munkásbiztosító Pénztárnak szociális szempontból való revízióját sürgeti. A vasuti bajok legfőbb oka az, hogy a kereskedelmi tárca bevételeit más tarcákra fordítják. Nem fogadja el a költségvetést.

(Beöthy programot ad.)

Beöthy László kereskedelmi miniszter: Válaszol a vita során elhangzott felszólalásokra és programot ad miniszteri terveiről. Programját már előző körvonalozza tárcájának költségvetése, melyet ha betart, nagyrészt teljesítette a feladatát. Az ország közgazdasági érdekeit csak akkor istápolhatja helyesen, ha az összes érdekeket harmóniába lenet hozni. Egyiket a másik rovására nagyobb előnyökben részesíteni nem szabad. Az ipari és kereskedelmi élet csak akkor fejlődhetik, ha az üzleti viszonyok fokozása végett a forgalmat zavartalanul lehet lebonyolítani. (Helyeslés.) A termelőt a forgalom helyes szabályozásával a fogyasztóhoz közelebb kell hozni. Teljes tudatában van annak a felelősségnek, mely az államvasutakkal szemben ráhárul. A bajok elsimítását csak akkor lehet megkezdeni, ha a bajok orát ismerjük. A forgalomzavar legfőbb oka, hogy az ország ipari és kereskedelmi élete az utóbbi időben nagyon föllendült. Ehhez hozzájárulnak a nagyvaskorlatok, amelyek az ősi természetlenség idején nagy torlódásokat okoztak. A Máv. áruforgalma öt százalékkal meghaladta a vagonpark arányát. Amikor tarcáját átvette, érinkezésbe lépett a Máv. igazgató-ágával a bajok kiküszöbölése érdekében. Kat kérdés lettgett szeme előtt: hogyan lehet a momentán bajok segíteni és hogyan lehet a Máv. állandó fejlődését biztosítani. Az első kérdésnél a kocak rendjét kellett megakadályozni, de egyuttal gondoskodni kellett a forgalmi személyzet számának növeléséről is.

Foglalkozik ezután a fővárosi pályaudvarok kérdésével. Az ügyet meg nem tanulmányozta át eléggé, de azt hiszi, hamarosan sikerülni fog megtalálni a kellő megoldást. A másik fontos kérdés a vasutas politikának a szállítókhoz megfelelő időhatárok közé való szorítása, a harmadik az államvasutak teherteljesítése. Fokozni kell a dunai szállítását, amit nagy mértékben elősegít a Duna-Tisza csatorna építése. Teljes bizalommal van munkatársai iránt, mert tudja, hogy intencióit megértik. A tarifa reformra vonatkozólag kijelenti, hogy a szomszédos forgalomban megakarja tartani a zónatartományt. A vizinális vasu az irant jóindulattal vi-

szóra. Adta a meghátróttat. De ez nem használta. Majd behízelgő állspontra helyezkedett és módfelett figyelmes kezdett lenni Róza uraszonny. Egy sikerűt ebéd után így szólt:

— Nézd Móricom! Biztosan tudom, hogy Hasenkopf é a jövő héten Szilacsra megy. Mit fog a világ mondani, ha megtudja, hogy ő furdóbe ment és én nem!

Róza asszony ezen érvelése, úgy látszik, nemcsak ügyes de fogós is vala, mert fölötté neha y percig Móric ur is gondolkozott.

Története van ennek...

Évekkel ezelőtt volt X. város főterén egy nagy díszes fűs erkereskedés az „Arany oroszlán”-hoz cimezve. A tündöklő és már messziről látható címtábla így szólt:

„Wolfgang és Hasenkopf”.

É a két szorgalmas fiatalember együtt szolgált hosszú éveket. Át egy előkelő fővárosi cégnél Szolid, törekvő volt mindkettő, kik nem hi gyták megukat a világváros pompájától és ezeregy éjszakájáról elkáitani, hanem csakis hivatá-uknak ének s így természetesen jó jövedelmükből szécskén raktak félre. Mikor aztan elég alapítóké l rendelkeztek, önállósították magukat a vidéken. Üzleük, mely a kor igényeihez minden tekintetben méltó volt, igen szépen kezdett fejlődni, mindaddig, amíg a két cégtárs mag n m házasodott. Ek kor kezdődtek a herce hurcák, melyeknek értelmi szerzői az asszony ok, illetve főnöknek valának. Egyszóval: a régi barátság és össze-

tartásnak üdős egyensúlyát ő n gyságaik annyira megingatták vala, hogy előrelátástól szakadásnak kellett bekövetkezni... Be is következett. Wolfgang ur tá sát és volt kebelbarátját Hasenkopf urat, annak rendje és módja szerint kielégítette, járandóságait kifizette. Az elvált társ pedig sietett és nyitott Wolfgang ur tőszomszedságában egy meg díszesebb üzletet az „E üst tigris”-hez cimezve.

Most az a kérdés, vajon az arany oroszlán fogja-e felelni az ezüst tigris, vagy megfordítva? Egy azonban bizonyos: vagy az arany oroszlán, vagy az ezüst ugris hovaelőbb pusztulni fog...

Ez volt tehát Róza asszony hatásos érve, mely gondolkozóba ejtette ferje urát, ki aztán csakhamar indulatosan szólt:

— Mit törődöm én Hasenkopffakkal! Álljanak a fejük tetejére! Mondtam, hogy te itt hon maradsz és amit mondtam, az szentírás! Punktum!

Wolfgang ur, ki különben nagy tisztelője a szép nemnek, néhány nap mulva egy illatos levélkét kapott idegen női kézírassal. A levélke így szólt:

— Kedves Wolfgang ur! Arról értesültem, hogy tisztelt neje furdóbe utazik. Ha már elutazott és óhajt velem — kit üzletéből: bizonyára ösmer — kedélyes napokat eltölteni, sziveskedjék neje elutazását közölni, mely

után — diszkréciójában bizva — tudatni fogom közelebbi címetem.

„Üdvöske” poste rest.

Egész délelőtt töre Móric ur fejét azon, hogy vajon ki lehet „Ő”? Erre is gondolt, amarra is, végre egy hájos fiatal ösvagyben véte az „Üdvöske” feledezni, ki gyakran jár üzletébe és vele mindig szívesen áll diszkurzusba.

Mikor Móric ur délbe hazament, így szólt feleségéhez:

— Rózám! Meggordoltam a dolgot. Igazad van! Ha Hasenkopf é megy furdóbe, te már a világ előtt se maradhatsz itthon Pakolj edes és mejj!

Önagysága gyorsan pakolt és még gyorsabban ment...

Wolfgang ur pedig azonnal közölte ezen örvendetes családi eseményt „Üdvöskevel”. Napok multak. Móric ur végzetlenül türelmetlen volt, de a válasz a közelebbi cím irányában még mindig késett... Menesztett aztan Móric ur több rendbeli sürgő levelet is, de hogy hogynem, „Üdvöske” nem dott életjelt...

És amíg láza türelmetlenséggel várta Móric ur a boldogító választ, addig Bárfán nagyon jól érezte magát és kitünően mulatott — az „Üdvöske”.

seltetik. Az ipari oktatás kérdésével foglalkozva kijelenti, hogy e tételét az ideai költségvetésben egy millió koronával felemelte. Azokat az iparokat kell támogatni, amelyek fejlődésképesek. Teljesen osztja a felfogást, hogy az iparpártolónak a kiiparra is ki kell terjeszkednie. Ezzel kapcsolatban meg lesz a ható a termelő szövetkezeteknek kérdése is. Foglalkozik a tengerhajózás ügyével. A vizek felhasználására vonatkozólag megjegyzi, hogy bár itt több nehézség merült fel, mindentől lehetőséget meg fog tenni. A munkásbiztosító kérdésével foglalkozva kijelenti, hogy fontosnak tartja a törvény sürzős revízióját, amíg ez nem létező, megfelelő intézkedésekkel kell segíteni. Kijelenti végül, hogy inkább a tettek, mint a szavak terén óhajtott eredményeket elérni. Kéri a költségvetés elfogadását.

A Ház a költségvetést általánosságban elfogadta, majd átírték a részletes tárgyalásra és 10 perc alatt az összes tételket megszavazták. Ezzel a kereskedelmi tárca költségvetésének tárgyalását befejezték. A legközelebbi ülését a Ház szombaton délelőtt 10 órakor tartja.

Kitelepítik

a Boros Béni-téri fatelepeket.

— A miniszter döntése. —

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, december 7.

A Boros Béni téren lévő fatelepeket ki kell költöztetni ez év végével a városból, noha a törvényhatósági bizottság közgyűlése Czukor László kérelmére, mellőzve a maga alkotta szabályrendeletet, három esztendőre kitolta a kitelepítési határidőt. Többen, köztük Reicher Károly főügyész, megelébbesték azt a közgyűlési határozatot, mert ezt törvénybe ütközőnek találták. A közgyűlés tudniillik elfelejtette a szabályrendelet megváltoztatását és az érvényben lévő, törvény erejével bíró intézkedést figyelmen kívül hagyva hozta meg ismeretes határozatát. A belügyminiszter ma érkezett leiratában arról értesíti a törvényhatóságot, hogy a felebbezőknek adott igazat és a közgyűlés határozatát megsemmisíti és a Boros Béni-téri fatelepe ez év végével beszüntetendő.

A miniszteri rendelet így hangzik:

A törvényhatósági bizottság 1911. október 25-én 734. szám alatt hozott határozatával Czukor László aradi lakos, fakereskedőnek engedélyt adott arra, hogy a Boros Béni-téren fennálló fatelepeit 1914 év végéig fenttarthassa.

Ezt a határozatot több fellebbezés folytán felülvizsgálván, megsemmisitem. Ugyanis a faüzletek szabályozása tárgyában 519/1899. sz. a. alkotott és jelenleg is érvényben lévő szabályrendelet 3. §-ának 2. bekezdése szerint a szóban lévő fatelepek a folyó 1911. év végével beszüntetendők, vagy áthelyezendők lévén, a felebbezett határozatot, mint szabályrendeletbe ütközőt a törvényesség hiányából megsemmisíteni kellett. Jakabffy, államtitkár.

Ennek megfelelően természetesen a többi fakereskedés sorsa is meg van pecsételve és a város egészséges fejlesztése, tűzbiztonsága és esztétikája céljából alkotott szabályrendeletet végre alkalmazni lehet, a fatelepek többé nem éktelek el és nem gátolják kiépülésében a város legszebb részét.

A hármasszövetség védelme. Rómából táviratozzák: Azzal a jelentéssel szemben, amely szerint az olasz király és az abruzzói herceg az osztrák határon időzött és szemlehajózást tett a Garda-tavon, a Tribuna kijelenti, hogy sem az olasz király, sem az abruzzói herceg sok év óta még csak kirándulást sem tettek a Garda-tavon. A lap hozzáteszi:

— Egy idő óta hazugságokat terjesztenek oly célból, hogy Olaszország és Ausztria és Magyarország között ellenséges indulatot idézzenek elő. A két állam azonban egyformán el van határozva, hogy ily meséktől nem hagyja

magát félrevezetni és állandó egyetértésben működjön közre a kölcsönös barátság fokozatos javításán, hogy viszonyukat mindjobban és jobban összhangba hozzák szövetségük szellemével, mely legnagyobb és állandó érdekeiknek megfelel.

Viszálykodó milliomos családok.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, december 7.

Arad város közigazgatási bizottságának gyámügyi felelővitei bizottsága ma délután zárt ülésben két dúsgazdag család viszályából származó örökvitát tárgyal, amely már évek óta foglalkoztatja a hatóságokat.

Az egyik az ismeretes Sulkovszky—Schmettow ügy, amely abból keletkezett, hogy Sulkovszky Ida hercegnő Arad város árvaszékének engedelmé nélkül és annak megkerülésével házasságra lépett Schmettow Bernát német birodalmi gróffal Pomereckben. Arad város árvaszéke néhány héttel ezelőtt foglalkozott ezzel a házasságkötéssel és akkor kimondotta, hogy a hercegnő házasságát nem ismeri el, mert azt törvénytelennek tartja és minden rendelkezésére álló eszközzel megkísérli, hogy megsemmisítessék a frigykötés. Kimondotta, hogy a házasság érvénytelenítése céljából úgy a magyar, mint a németországi bíróságoknál megtezi a kellő lépéseket. E határozat ellen a hercegnő és férjének ügyvédje felebbezést adott be a gyámügyi felelővitei bizottsághoz, amely Urbán Iván főispán elnöklésével ma délután tárgyalja a felebbezést. A bizottság az árvaszék határozatát indokainál fogva helybenhagyta. A határozat ellen Steinhardt Mór dr. bizottsági tag különvéleményt jelentett be, mert szerinte ugyanis semmi értelme és célja nincs annak, hogy az árvaszék a magyar bíróságok útján igyekezzen megsemmisíteni a hercegnő házasságát. Az esküvő tudvalevőleg Németországban folyt le s így Steinhardt dr. véleménye szerint csak a német törvények igénybevételével lehetne azt megsemmisíteni.

A másik ügy öv. Kintzig Ferencé és Dénes nevű kiskorú fiának viszályából keletkezett. Már a múltkor megírtuk, hogy az özvegy ellen fiának gyámja, Jombart Lajos gondnokság elrendelése iránti kérvényt adott be a rimaszombati törvényszékhez. Az özvegy urnó panasszal fordult emiatt az árvaszékhez és arra kérte azt, hogy tiltsa meg Jombart Lajosnak, hogy Kintzig Dénest édesanyja ellen gondnoksági eljárásba kényszerítse. Az árvaszék legutóbbi ülésén kimondotta, hogy Jombart Lajosnak joga van Kintzig Dénes nevében még édesanyja ellen is bármilyen kérvényt a hatósághoz beadni. E határozat ellen beadott felebbezéssel a gyámügyi bizottság fellebbezési bizottsága szintén ma foglalkozott és indokainál fogva a határozatot helybenhagyta. Kintzig Dénes apanázsárát is tárgyalta ma a bizottság. Ugyanis az árvaszék kiskorú Kintzig Dénesnek édesanyja terhére 4000 korona évi tartásdíjat állapított meg. Az özvegy ezt nem vette tudomásul és a gyámügyi felebbezési bizottsághoz beadott kérvényében azt kívánta, hogy semmiféle hatóság ne írja neki elő, hogy mennyit adjon fiának és hogy ezt mily részletben fizesse meg. A 4000 koronás apanázs ellen viszont Jombart Lajos a gyámoltja nevében szintén felebbezett, mert kevésnek tartotta az összeget. A bizottság ma délutáni ülésén kimondta, hogy mielőtt az apanázs kérdésében végleges határozatot hozna, előbb tüzetesen megvizsgálja öv. Kintzig Ferencé jóvelmi forrásait, hogy ahhoz mérten állapítsa meg aztán a fiu tartásdíját.

Disznótor tanítóéknál.

— Fegyelmi ügyek Aradmegye közigazgatási bizottságában. —

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, december 7.

Két tanító fegyelmi ügyét tárgyalta ma délelőtt tartott ülésén Aradmegye fegyelmi választmányja Urbán Iván főispán elnöke alatt. Az egyik — állami — tanító elleni fegyelmi, amelynek a közszolgálati ellenségeskedés adott alapot, megszüntetéssel ért véget, a másikban azonban oly súlyos mulasztásokat követett el a megvádolt görög keleti felekezeti tanító, hogy marasztaló ítéletet kellett hozni.

Az első fegyelmi ügy a következő:

Márkovics Mihály németperegri igazgatótanító, akit néhány év előtt éppen azért neveztek ki Németperegre, mert ruténul is tud és így a peregi rutének anyanyelvükön beszélő tanítót kaptak, a múlt évben áthelyezését kérte. Az áthelyezési kérelem okát tudakoló tanfelügyelőség Gehl Otmár plébánosnál, az iskolai gondnokság elnökétől azt a felvilágosítást kapta, hogy a tanító nem tud jól ruténul és ezért akar elmenni. Néhány nappal utóbb azután Gehl plébános fegyelmi feljelentést tett az igazgatótanító ellen, akit azzal vádolt, hogy eselédjével, sőt az iskolabjáró leányokkal is illetlenül viselkedett.

A megvádolt tanító e vádakkal szemben tanukra hivatkozott és a vádaskodás okát abban látta, hogy a plébános, akinek a németperegri második tanító a sógora, nehezelt rá, mert ő lett az igazgatótanító. Továbbá még azért is haragszik rá a pángermán érzelmű plébános, mert Márkovics a görög katolikus hittant nem hajlandó németül vagy legalább rutén nyelven tanítani, hanem magyarul tanítja.

Kiderült ekkor az is, hogy a plébános kényszerítette Márkovics tanítót az áthelyezési kérelem beadására és egyenesen megfenyegette, hogy lehetetlenné fogja tenni a községben, ha át nem helyeztetni magát.

A fegyelmi vizsgálatot szabályosan meg is tartották, annál is inkább, mert Gehl Otmár plébános még képviselőházi interpellációt is helyezett kilátásba, ha — szerinte — „eltusolják” az ügyet. A vizsgálat azután a legteljesebb mértékben igazolta Márkovics Mihály ártatlanságát. Megállapították, hogy növendékeivel soha sem viselkedett illetlenül, munkálkodásával az iskolai gondnokság meg van elégedve és a gondnokság nem is tudott arról, hogy a plébános az ő nevében panaszodik a tanító ellen.

Szakolczay Lajos királyi ügyész ilyen körülmények között a fegyelmi eljárás megszüntetésére tett indítványt és a fegyelmi választmány ebben az értelemben hozta meg ítéletét.

A másik tanítói fegyelmi ügyet, miként az előzőt is, Varjassy Árpád kir. tan. tanfelügyelő ismertette a választmánnyal. Ezt Iszpravnik György volt lugozói görög keleti felekezeti tanító ellen indították. Kóhrer Károly segédtanfelügyelő ugyanis az 1909. év februárjában tartott iskolafelügyelésnél azt állapította meg, hogy a lugozói iskola tanterme piszkos, ronda, az iskolai naplót nem vezetik, a tanító délelőtt 9 órakor egyáltalán nem volt az iskolában, a gyermekek tudása a minimálisnál is kisebb, a magyar nyelvből egyáltalán semmi. Egyszóval Iszpravnik tanító a szorgalomnak és tanítói pályaravalóságnak legesekélyebb jelét sem adta.

A tanfelügyelő véleményét megerősítette az a későbbi feljelentés, amelyben Jól Kreson lugozói lakos azt panaszolta, hogy a tanító sokszor napokig nem tart előadást. Varjassy tanfelügyelő javaslatára a kultuszminisztérium nyomban megvonta a kötelességmulasztó tanítótól a 424 korona állami segélyt és fegyelmi eljárás indítására utasította a közigazgatási bizottságot.

A fegyelmi vizsgálat beigazolta a vádak alapos voltát. Mika Sándor lugozói iskolaszéki elnök arról tett vallomást, hogy a tanító hanyagsága miatt az iskolaszék naponként két bizalmi emberrel ellenőriztette, hogy megtartja-e Iszpravnik a tanítást. Maga a fegyelmi alá vont tanító is beismerlte, hogy sertést vágatott, mikor a segédtanfelügyelő nem találta az iskolában és a magyar nyelvben nem tudott ered-

ményt felmutatni, mert még nem tudott magyarul.

Izspravnik különben közben eltávozott Lugozóról, néhány hónapig a temesmegyei Beregszón tanított olyan eredménnyel, hogy államellenes viselkedés miatt a temesvári tanfelügyelőség vizsgálatot indított ellene. Jelenleg a maroszeletnél görög keleti felekezeti iskolánál tanít.

Keresztes Gyula dr. megyei tisztifőgyőzs a magyar nyelv tanításának vétkes elhanyagolása és kötelességmulasztás miatt emelt vádat Izspravnik György ellen, akít a fegyelmi választmány száz korona pénzbüntetésre ítél.

VÁROS ÉS MEGYE.

Aradmegye albizottságai.

(A közigazgatási bizottság ülése.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, december 7.

Aradvármegye közigazgatási bizottsága Urbán Iván főispán elnöklete alatt tartott ülést, amely ebben az évben az utolsó és éppen ezért az ülés tetemes részét az albizottságoknak a jövő évre ujjalakítása foglalta el.

Az ülés elején Urbán főispán indítványára elhatározták, hogy a közigazgatási bizottságnak a vármegyei tisztikarral fennálló benső kapcsolatra való tekintettel részvétüket fejezik ki *Nachtnébel* Gyula arvaszéki elnöknek fiatal felesége elhunyt alkalmából.

Kintzig Jánost, aki esuttal vett először részt a bizottság ülésén, melegen üdvözölte az elnök főispán és a bizottsági tagok is.

A közigazgatási bizottság egyes albizottságait és küldöttségeit a következőképen alakították újra: a börtönvizsgáló bizottság tagjai lettek: Purgly László, Károlyi Gyula gróf, Kintzig János, Friebeisz Miklós, Solymossy Lajos báró és Vásárhelyi Dező. Az erdőrendészeti albizottság elnökévé Dálnoki Nagy Lajos, tagjává pedig Purgly Lászlót választották meg. A fegyelmi választmány tagjai lettek az állami tisztviselők közül Varjassy Árpád és Róka József, a választott bizottsági tagokból Szathmáry Gyula és Friebeisz Miklós. Póttagok: Kemény Bertalan és Kintzig János. A fogházfelügyelő küldöttségbe Szathmáry Gyulát és Henrik Sándort választották meg. A gyámügyi felelősíteli küldöttség 1912-re így alakult meg: választott tagok Szathmáry Gyula és Károlyi Gyula gróf, póttag Vásárhelyi Dező. A főispán által kinevezettek: Dálnoki Nagy Lajos és Purgly László, póttagnak Bánhidy Lajos báró. Végül a póttadó felszólamlási albizottságba az eddigi tagokat: Róka Józsefet, Solymossy Lajos bárót, Károlyi Gyula gróft, Purgly Lászlót választották meg.

A közigazgatási bizottság megállapította a jövő évre ülései sorrendjét is. A rendes bizottsági üléseket ezután is minden hó hetedik napján tartják meg. Kivétel lesz áprilisban, amikor a husvétii ünnepek miatt tizenkettedikére marad a bizottság ülése.

Az előadók jelentései a szokott keretek között mozgottak. Róka József pénzügyvizsgáló jelentése szerint novemberben 573 432 korona egyenes adó, 23119 korona hadmentességi díj és 358 298 kor. közvetett adó folyt be a megyei adóhivataloknál, tételesenként 125.182, 2091 és 6479 koronával több mint az előző hónapban.

Borsos Béla dr. tisztifőorvos azt jelentette, hogy a múlt hónapban az egészségügyi állapotok rosszabbodtak, mert sok fertőző megbetegedés történt. Ez pedig vörheny 29 esetben 21 halálalozással, ronczió toroklob 53 esetben 9 halálalozással, kanyaró 54 esetben 1 halálalozással, hasi hagymáz 23 esetben, halálalozással nélkül.

A közigazgatási bizottság múlt havi ülésében miniszteri rendeletre megújította Kellner György volt aradi, jelenleg nagyváradi főállatorvos fegyelmiét és a vizsgálat vezetésével Boros Iván tb. főjegyzőt bízta meg. Boros főjegyző lemondott a vizsgálat vezetéséről és a közigazgatási bizottság ma Heppes Aladár tb. főjegyzőt bízta meg a fegyelmi lefolytatásával.

Mikor égjenek az utcai lámpák? Ma délelőtt Sarlot Domokos főkapitány elnöklésével a közvilágítási naptárt állította össze egy bizottság és meghatározta, hogy hónapról hónapra mikor gyújtják fel az utcai lámpákat. A közgyűlés felosztása folytán a bizottság nem volt tekintettel a holdfényes éjszakákra, hanem elrendelte, hogy a lámpák évszakonként egyforma időben és számban gyújtassanak fel.

Elvesztett adómentesség. Urmánczy János, a Ländler-fatelep leégése után a tulajdonát alkotó telkeken, a két Boros Béni-térre néző bérpalotán kívül, új gyári helyiségeket is építtetett. A tulajdonos a palotákra kérte és meg is kapta az adómentességet, a gyárépületekre vonatkozólag azonban elmulasztotta megtenni a szükséges lépéseket és kérvénye csak akkor érkezett be a törvényhatósági bizottsághoz, amikor a szabályrendeletben szigorúan megsabott három hónap kérelmezési idő eltelt. A közgyűlés, a tanács javaslatára elutasította a kérelmet, mert az említett szabályzat szerint adómentességi kérvény, az épület használatba vétele után három hónapon belül nyújtandó be, a később érkezett kérvény pedig elutasítandó. Urmánczy ez ellen a közigazgatási bizottsághoz felebbezett és a mai ülésen tárgyalta beadványában elmondotta, hogy az állami kedvezményt megkapta, noha a kincstárhoz beadott kérvénye is az említett terminuson túl jutott el az illetékes helyre és azt igyekezett igazolni, hogy nem a maga hibájából adta be késedelmesen a szükséges iratokat. A közigazgatási bizottság, miután Varjassy Lajos polgármester felvilágosította, hogy a szabályrendelet értelmében a kérelem nem is tárgyalható, hanem egyszerűen elutasítandó, kimondotta, hogy a közgyűlés határozatát hagyja jóvá és az adómentességet nem adja meg.

A főúti közlekedés rendezése.

— A főkapitány intézkedései. —

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, december 7.

Sarlot Domokos rendőrfőkapitány intézkedése következtében, mint azt többször jeleztük, az utcai közlekedést megreformáló szabályrendelet készül. Minthogy ennek életbeléptetéséhez tanácsi és közgyűlési tárgyalás, elfogadás, közszemlére tétel végül miniszteri jóváhagyás szükséges, a főkapitány a helyzeten sürgősen akarva javítani, még tegnap két rendeletet adott ki a főútvonalon megisméltődött balesetek megakadályozására és a rendeleteket már életbe is léptette. A szabályrendeletet, mely szintén elkészült, a tanácshoz terjesztette fel, de az csak a jövő év január hónapjában kerül a közgyűlés elé.

A főkapitány rendeletének főbb intézkedései ezek:

Az összes személyszállító gépkocsik, úgy a magán mint a közhasználatúak, a posta- és teherautóautóautóautó — kivéve a rendes járatu időhöz kötött városi gépkocsikat — valamint általában minden teherszállító kocsit az Andrassy-téren és Boros Béni-téren közlekedésre zárólag a kőzepső, kerammittal burkolt utat, a József főherceg uton a vasúthoz menet a Kossuth-park nyugoti oldalán a lovasúti vágány és a park közötti aszfalt utat, a városba jövet a Kossuth-park keleti oldalán a lovasúti vágány és a park közötti aszfalt utat kötelesek használni.

Ezen járművek az Andrassy-tér, József főherceg-ut és Boros Béni-tér széles aszfalt útjára csak személyek fel- vagy letétele, áruk fel vagy lerakása érdekében térhetnek le és letérés esetén kötelesek a rendeltetési helyhez legközelebb eső átjárót használni.

A loval vontatott személyszállító kocsik úgy a magánfogatek, mint a bérkocsik tovább intézkedésig bármely utat szabadon használhatják.

A Nagyvárad-úti felüljárónál az összes közlekedési járműveknek úgy a személy- mint teherszállítóknak a vasúthoz menet az átjáró nyugoti oldalán levő aszfalt utat, a vasúttól jövet pedig az átjáró alatt áthaladva a nyugoti oldalon levő aszfalt-utat kell használniuk.

A közlekedés biztonsága érdekében elrendelem

tovább, hogy a hajtási szabályokat mindenki köteles pontosan betartani különösen pedig minden járművel a haladás irányában az uttest bal oldalán kell hajtani, az előre haladás csak jobbra történhetik és csak akkor, ha az uttest szabad; a megengedett sebességnél gyorsabban hajtani tilos, utcákba való kanyarodásnál, utca keresztezéseknél, vagy ahol akár a kocsi, akár a gyalog közlekedés biztonsága megkívánja, csak lépésben szabad hajtani, általában minden hajtási szabályt és óvintézkedést pontosan be kell tartani, mert aki sebes vagy vigyázatlan hajtás, vagy lovaglás által mások személyét, vagy vagyonát veszélyezteti, vagy a kocsizásra, szánkózásra, lovaglásra valamint a lovak kiszabadulásának megakadályozására vonatkozó szabályokat megszegi az 1879. évi XL. t.-c. 120. §-a alapján 3 napig terjedhető elzárással és 100 koronáig terjedhető pénzbüntetéssel büntetendő.

Tudomására adom az érdekelteknek, hogy a hajtást a legrigorúbban fogom ellenőriztetni és az ellen vétéssel szemben a legerélyesebben fogok eljárni még akkor is, ha a szabálytalan cselekménnyel senki jogsérelem nem is történt.

A második rendelet az autóbusszforgalom szabályozásáról intézkedik következőképen:

A gépkocsik az Asztalos Sándor-utca Szabadság-téri torkolatától kiindulva a Szabadság-tér déli és nyugoti oldalán elvonuló kocsit uton az Atzél Péter-utcán, az Andrassy-tér, József főherceg-ut, Boros Béni tér nyugoti oldalán a gyalog járdák mellett elvonuló aszfalt kocsit uton, a Nagyvárad-úton annak a felüljáró nyugoti oldalán lévő útján a Pécskai-úton a vasúti állomásig és ott megfordulva ugyanazon ut irányban és uttastan az Atzél Péter-utca és Szabadság-tér sarkáig közlekedhetnek, ahol elterve a vasut felé menet használt utiránytól a Szabadság-tér északi és keleti oldalán lévő kocsit uttastan haladhatnak az Asztalos Sándor-utca és Szabadság-té. sarkán lévő kiindulási pontig.

A gépkocsik közlekedésénél az 57000/1910. sz. B. M. rendelet 5 fejezetében foglalt összes rendelkezések pontosan betartandók. A gépjárműveknek 20 km. óránkénti sebességnél nagyobb sebességgel haladni tilos. A menyiben megálló helyek létesítetnek azok mind a benyülő utcák torkolatai előtt állapítandók meg.

A Fehér Kereszt szálloda előtt köz- és életbiztonsági érdekből találkozási helyet nem engedélyezek, hanem az egyik kocsit részére a Fehér Kereszt szálloda előtti helyet, a másik részére a Szentháromság szobor előtti helyet állapítom meg megálló helyül.

A megálló helyeken való találkozásnál a vasut felé haladó gépkocsit helyéről nem mozdulhat mindaddig, míg a város felé menő kocsit azt el nem haladja. Az útvonalon való haladás alkalmával két kocsit találkozása esetén mindkét gépkocsit menetsebessége legalább is felére mérséklendő.

Mülek Lajos dr. ma a következő indítványt jelentette be Varjassy Lajos polgármesternél, arra kérve őt, hogy a legközelebbi közgyűlésnek terjessze elő tárgyalás céljából:

Arad szab. kir. város törvényhatósági bizottsága megbizsa és utasítja a főkapitányt: a vasúti indóháztól a Szabadság-tér—Asztalos Sándor-utca torkolatáig terjedő útvonalon a közlekedés helyes és veszélytelen lebonyolítására szükséges szabályrendeletnek beható gyors elkészítésére, annak megfelelő bizottságok útján a tanácshoz, illetőleg a közgyűléshez való be-terjesztésére, addig is felhatalmazván a főkapitányt saját hatáskörében való ideiglenes intézkedésre.

A főkapitány intézkedései következtében ez az indítvány többé nem aktuális.

AZ ARADI KOZLONY telefonszámai:

Szerkesztőség (éjjel-nappal) —	357
Szerkesztőség (csak éjjel használható)	
mellékállomás — — — — —	151
Kiadóhivatal és hirdelési osztály —	151
Nyomda — — — — —	151

A Ház munkarendje.

— Marad minden amint volt. —

Távirati tudósítás.

Budapest, december 7.

Lukács László pénzügyminiszter tegnap haraérkezett a bécsi tanácskozásról s magával hozta a miniszterelnöknek azt az üzenetét, hogy a kormány nem járulhat hozzá a Ház munkarendjének olyan megváltoztatásához, mint ahogyan az igazságügyminiszter elnöklésével tartott konferencia tervezte.

Az ellenzék ezt természetesen ki akarta beszélni a miniszter ellen és úgy magyarázta a dolgot, mintha Khuen dezavualta volna Székelyt. Megkérdezték Székely Ferencet, hogy a „dezavualásnak” nem fogja-e levonni a konzekvenciáit? Az igazságügyminiszter csodálkozó arccal válaszolta az érdeklődőknek:

— Micsoda konzekvenciákról lehetne itt szó? Csak nem kételkedik valaki az én jóhiszeműségemben? Én az ellenzékkel tárgyaltam, hogy megismerjem feltételeit, amelyeket aztán a miniszterelnök nem akceptált. Én itt csak közvetítő voltam.

Székely déiben fölkereste a folyosón az ellenzék vezéreit, alikkal beszélgetve annak a véleményének adott kifejezést, hogy a perrendtartás életbeléptetése szakkérdés, amiket szakemberekkel akar megvitatni. A munkarendről megkezdett tanácskozások befejezésére pedig újból összehívták a pártok elnökeit. A konferencia az alelnöki szobában volt, ahová Székely Ferencel Kossuth Ferenc, Apponyi Albert gróf, Déry Zoltán, Justh Gyula, Batthyány Tivadar gróf és Holló Lajos vonultak vissza. Itt Székely előadta, hogy ő azért kezdett tárgyalásokba az ellenzékkel, hogy megismerje ennek feltételeit.

— Ezeket — mondta — én tudomásul vettem ugyan, de ez épenséggel nem jelent megállapodást. Arról nem tehetek, hogy a kormány a feltételeket elfogadhatatlanoknak tartotta. Azt azonban mindenesetre kérem, ne kételkedjék jóhiszeműségemben! S remélem azt is, hogy ha netalán a költségvetést idejében letárgyaljuk, nem akadályozzátok meg a kisebb javaslatok elintézését.

A miniszter szavaira Kossuth Ferenc reflektált elsőnek s újból hangoztatta, hogy az ellenzék a multkori értekezlet megállapodásait pozitíveknek és föltétleneknek tartotta. De nem kételkedik a miniszter jóhiszeműségében s kész mindazt, ami történt, semmisnek tekinteni. Justh Gyula, Apponyi Albert és Holló Lajos szavai után a rögtönzött értekezlet véget is ért. Megállapodásáról ezt mondta Justh Gyula:

— Marad a november 18-iki fegyverszünet érvénye. Ha december 16-áig nincs elintézve a költségvetés, lekerül a véderőreform a napirendről. Arra vonatkozólag, hogy tárgyaljuk-e a kisebb javaslatokat, fölöslegesnek tartok minden megállapodást. Ha azokat a kormány tárgyalásra kívánja kitézni, állást fogunk foglalni abban az irányban, hogy tárgyalunk-e. De egyelőre a költségvetést kell elintézni, mert ez az ország érdeke.

Konferencia után Székely miniszter a következő kommunikét adta ki:

Az igazságügyminiszter és Justh Gyula felszólalása alapján az értekezlet megállapította, hogy a hétfőn tartott értekezletről és a véderővita korábbi megszakítása tekintetében ellentétes tartalmú tudósítások kiadásánál senki sem vonta kétségbe, hogy mind a két fél teljes jóhiszeműséggel járt el. Miután a költségvetési vita elhúzódása folytán időközben kétségessé vált, hogy az említett javaslatok letárgyalására

a folyó évben a napirenden lévő javaslatok mellett marad-e még idő, miután továbbá megállapítható volt, hogy a perrendtartásra vonatkozó javaslatok némely pontjára nézve még lényeges nézeteltérések forognak fenn, a jelen voltak a megbeszélések folytatását nem tekintik időszerűnek. A képviselőház munkarendjét illetőleg tehát továbbra is a november 18-án kötött megegyezés marad érvényben.

Mi történik

a Westinghouse-gyár körül?

(Lebélvegzik a részvényeket. — Az igazgatóság Budapestre kerül? — Kísérletek a gyártelek megvételére.)

Fővárosi tudósítónktól.

Budapest, december 7.

Az Aradi Közlöny több héttel ezelőtt részletesen beszámolt az aradi Westinghouse-gyár tranzakciójáról. Közöltük: milyen föltételek mellett vette meg a Wiener Bankverein pénzével dolgozó magyar és bécsi Daimler-cég. A részvénytársaság legutóbbi rendkívüli közgyűlésén perfektuálták ezt a vételt, azonban a végleges átformálást az ezután tartandó közgyűlés feladatai közé sorolták. Már akkor olyan híreket terjesztettek pénzügyi körökben, hogy a nemsokára megtartandó közgyűlésen módosítani fogják az alapszabályokat és ez a módosítás súlyos veszteséget jelent Arad városára. Azok a jelenségek, amelyekkel most foglalkoznunk kell, mutatják, hogy az aggodalm nem volt teljesen alaptalan. A fővárosból, — az aradi gyár vezetőségének székhelyéről — ugyanis olyan jelentéseket kaptunk, amelyek a legnagyobb éberségre készítetik mindazokat, akik Arad anyagi érdekeit szem előtt tartják.

A Daimler-cég ugyanis le akarja bélyegeztetni a Westinghouse-gyár r. t. részvényeit. A város háromszázezer korona értékű részvény ez esetben jelentéktelen értékű papirokká válnak és jó ha Arad csak kétszázezer korona kárral uszsa meg ezt a nagyzerű tranzakciót. A részvénytársaságnál ezt a részvény leszállítást természetesen szépitik s azzal indokolják, hogy a gyár fölszerelése túl sokba került és a lebélyegzés által tulajdonképpen csak a berendezés leltári értékét akarják redukálni. Ezt az okoskodást — nem szégyeljük kimondani — mi nem értjük, de velünk együtt nem értik mindazok, akik egyenesen szoktak gondolkodni.

Budapesti forrásunk szerint a részvénytársaság meg akarja venni a gyár tolkét, amely most a város tulajdonában van, s amelyre csak használati joga van a társaságnak. Ezt a hét holdas gyárterületet azért szeretné megszerezni a részvénytársaság — mondja a vezetőség — hogy a gyár üzemének akadálytalan folytatásához ötven évre szóló kölcsönt vehessen föl rá. Ugyan ki hiszi el, hogy a többszörös milliomos Wiener Bankverein a hét holdnyi terület nélkül nem ad pénzt a gyárnak és hogy akkor már nagyobb kölcsönre van kilátás, ha a telek nem a városé, hanem a részvénytársaságé?

Azt is fölemlítik, hogy a gyár üzemének kiterjesztése végett kell a telek, mert nagyobb állami megrendelések vannak és új termékek gyártására akarnak berendezkedni. Ugyan ki akadályozza meg a részvénytársaságot, hogy ne terjeszkedjék a használatba kapott hét hold területen? A város örül legjobban, ha a gyár üzeme nagyobbodik és forgalma növekedik, mert akkor reménykedhetik a polgárság, hogy a háromszázezer korona áru részvénynek vala-

mikor értéke is lesz. A telekvételnél azonban legjobban érdekli a várost az a körülmény, hogy két évvel ezelőtt a közgyűlés olyan határozatot hozott, amelynek értelmében négyszögölenként 8 koronájával joga van a társaságnak a gyári telket megvenni. Annak a teleknek most nagy értéke van; négyszögölenként 40—50 koronát is adnak érte. A közgyűlésnek tehát legsürgősebb teendője a két év előtt meghozott határozat megváltoztatása a telek mai értékének megfelelő módon.

A tranzakció legsúlyosabb részét azonban még nem említettük. Dicker József, a gyár eddigi igazgatója a jövő hónapban felköltözik Budapestre, mert az aradi gyár kereskedelmi vezetését a fővárosból intézik ezután. Dicker helyett ugyan kinevezték Árpád László mérnököt, aki a gyár műszaki vezetője lett. Az aradi gyár ügyeit Budapestről fogják intézni, ami előbb-utóbb arra fog vezetni, hogy a részvénytársaság igazgatósági székhelye is Budapestre lesz. Ez pedig idővel súlyos anyagi veszteséget jelentene Aradnak. Ugyanis a gyár adóját akkor nem Arad, hanem a főváros kapná. A gyárnak ugyan tizenöt évi adómentessége van és közvetlen veszély nincs. De hiszen a gyárak tizenöt év alatt annyit fejlődnek, hogy másfélévtized múlva Aradnak már nagyon érzékeny veszteséget jelentene az elmaradó adó. Tudni kell azonban, hogy a részvénytársaságok fondorlatait némileg meggyöngyíti a kereskedelmi törvény. Ez a törvény ugyanis többek között tartalmazza azt is, hogy valamely részvénytársaság az alapítási felhívásában foglalt föltételeket csak akkor változtathatja meg, ha arra az összes részvényesek beleegyezését adják. Tekintettel arra, hogy az alapítási felhívásban világosan benne van, hogy az igazgatóság Aradon székel, tehát ennek a pontnak megváltoztatásához Arad város hozzájárulása is szükséges. Mivel azonban Arad város, mint részvényes ebbe soha nem egyezhetne bele, tehát a részvénytársaság eme szándéka meghiusulhatna. A nagy tőkét azonban az ilyen formások nem szokták megakadályozni terük végrehajtásában. A vagyonos Daimler-cég valami furfang segítségével valószínűleg megszerzi a társaság összes részvényeit és így könnyen keresztülviszi az igazgatóság elhelyezését.

Arad polgárságának és hatósága vezetőinek tehát fokozott figyelmet kell fordítani arra, ami most a Westinghouse-gyár körül történik, nehogy a város intézőinek legjobb akaratú szándéka és tevékenysége mellett is érzékeny károkat okozzon a gyár, amely pedig még évek előtt az aradi gyáripárnak szép perspektívát nyitott.

EGYESÜLETI ÉLET.

(*) Agoston Péter előadása. Agoston Péter, a nagyváradi jogakadémia tanára, mint e heti számunkban már jeleztük — a Társadalomtudományi Társaság és a Szabadgondolkodók aradi egyesületének meghívására holnap, pénteken a Városháza nagytermében a „militarizmusról” felolvasást fog tartani. Az előadásra — mely délelőtt 11 órakor veszi kezdetét — földszintre 40, karzatra 20 fillér a belépődíj.

(*) A magyarvárosi polgári jótékonycélu asztaltársaság e hó 9-én (szombaton) este 8 órakor a Hétvezér-vendéglőben rendkívüli gyűlést tart, amelyre a tagokat tisztelettel meghívja az elnökség.

Fordulat

a bankcsalók nyomozásában.

(Igazat mondott a névtelen levél?)

Távirati tudósítás.

Budapest, december 7.

Szenzációs fordulat állott ma be a Kereskedelmi Bank negyedmillió megkötésében. A budapesti rendőrség egész új nyomon halad egy Csatóry Jakab nevű közbányi hivatalnok vallomása után most már nemcsak a titokzatos Steiner Ferenc után nyomoznak, hanem a pécsi névtelen levélben megnevezett Goldner Ferenc és Imre után is. A vallomás szerint régebben csakugyan élt egy Goldner-család Pécsen s nagyon valószínű összefüggés van abban, hogy a Goldner-család Pécsen lakott s a Goldnereket besugó levél is Pécsről datálódott. Talán az egyik hamisító régi szerelmét vitte el Pécsről a felhőkareolók világába, talán egyéb az összefüggés, de nyomnak mindenesetre fontos ez. Csak délben került erre az új nyomra a rendőrség és most még nem tudni, lesz-e a kutatásnak eredménye, sok azonban a remény arra, hogy lesz.

Ma reggel még úgy látszott, hogy az egész nyomozás holt pontra jutott, megfeneklett, olyan kuszára gabolyodtak össze a nyomozás fonalai. Krecsányi Kálmán detektív főnök és Sándor László dr. kapitány még azzal próbáltak szerencsét, hogy kimentek az Orenstein és Koppel cég Andrassy-ut 12. szám alatt levő irodájába, vizsgálatot tartani. Azt akarták kideríteni, ki és hogyan juthatott hozzá az Orenstein és Koppel cég levélpapírjához, melyet Stein Vilmos nyomdájában aztán utána készített. Azonban a szorgos vizsgálódás nem hozott semmi eredményt. Mindössze azt tudták megállapítani, hogy a cég alkalmazottjai közül senkit sem foghatnak gyanuba. A levélpapírt semmi esetre sem a cég irodájából vitték el. Nem marad egyéb föltevés, mint az, hogy valamelyik, Orensteinéssel összeköttetésben levő bankból vagy üzlethöz szerezte meg az ál-Steiner.

Egyszerre új nyomra igazította a rendőrséget Csatóry Jakab hivatalnok, aki délben jelentkezett a rendőrségen. Csatóry Köbányán lakik, a Ligeti-utca 40. száma alatt. Sándor László dr. kapitány előtt a következő fontos, az egész nyomozás sorsát döntő vallomást tette:

— A nyolcvanas években Pécsen laktam s ott ismertem egy Goldner Mór nevű férfit, akinek több gyermeke volt. Én elkerültem Pécsről s most csak annyit tudok, hogy a Goldner-család állítólag Szabadkára költözött. Bővebb felvilágosítást adhat a rendőrségnek Kohn Hermann pécsi divatárkereskedő és egy Panniz nevű kereskedő, ők szintén ismerték a Goldner családot s jó viszonyban voltak vele.

Ez a vallomás valószínűvé teszi, hogy a pécsi anonim levél még sem hazudott.

Most már természetesen a Goldner-család után nyomoz a budapesti rendőrség. Krecsányi Kálmán detektív főnök azonnal felhívta telefonon a Pécsen nyomozó Sárközy detektívét és közölte vele Csatóry vallomását. Sárközy most a Kohn Hermaantól és Panniztól kapott felvilágosításai alapján nyomoz s ha a Csatóry adatai helyesek, a pécsi és szabadkai nyomokon fölkeresik az összes Goldnereket. A pécsi anonim-levél tudvalevőleg Goldner Ferencet és öccsét, Imrét nevezte meg a váltóhamisítás elkövetőinek. Igaz, hogy a női kézzel írt levél szerint a levél írója nemrég jött meg Amerikából, Sárközy detektív pedig kinyomozta, hogy

Pécsre hosszabb ideje senki sem érkezett az ócsánon tulról.

Nagy körültekintésben a rendőrség figyelemmel tartja az eddig elkövetett ilyen szabású bankcsalások, szélhámosságok mestereit. A Kereskedelmi Banknál történt hamisítás részletei egyébként nagyon hasonlítanak ahhoz a sikasztáshoz, melyet négy éve a Belvárosi Takarékpénztárnál Worlicsek Frigyes és Döbrösi jogász követtek el. Azóta le is ülték három évi börtönbüntetésüket. Worlicseknek nyoma veszett, legalább is Budapesten nem találják.

Mese a revolveres

rablókról.

— Aki becsapta a rendőrséget. —

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, december 7.

Megirtuk, hogy a temesvári rendőrség megkeresésére az aradi rendőrség széles körben indított meg nyomozást a Temesvártól kirabolt Baum Adolf dévai kereskedelmi utazó rablójának kézrekerítésére. Baumot, a temesvári rendőrség előtt tett vallomása szerint, tegnap reggel 4 órakor a belvárosban két revolveres alak felettartóztatta, elszedte tőle aranyóráját és aranyláncát, pénzláncát 300 korona tartalommal, lehurta róla télikabátját.

Az aradi rendőrség ma megállapította, hogy mindebből egy szó sem igaz, Baumot Temesvártól nem rabolták meg, hanem ezt a mesét csak azért találta ki, mert reá bízott pénzt költött el és nem tudott volna elszámolni.

Green Nándor főkapitány utasítására a detektívek abban az irányban nyomoztak, vajon az elrablott értéktárgyakat, vagy a kabátot a tettesek nem Aradon igyekeztek-e elzalogosítani, vagy eladni? Az éjszaka folyamán az egyik detektív, aki a kávéházakban érdeklődött a maga bizalmas embereinél ez ügyben, egy besugótól megtudta, hogy Baum még szombaton Aradon tartózkodott. A vasuton találkozott vele és ott kérdezte tőle, vajon nem tudná-e megmondani, hogy ki veszi meg jó áron a rajta levő télikabátot mert el akarja adni, mint hogy pénzre van szüksége.

— Hatszáz koronát eltáncoltam — mondotta Baum — négyszázat Nagyváradon és kétszázat Temesváron. Nem lenne baj, de négy kéthasú körül csiklandós a dolog, mert inkasszált pénz volt.

A megszólított elvezette Baumot egy zaibáruhoz, ahol az eladta télikabátját, kapott érte egy gummi esőköpenyegét és 14 korona készpénzt. A zaibárustól egy aradi kereskedősegéd vette meg 28 koronáért és ma Green főkapitány a kereskedősegéden felismerte azt a télikabátot, melyet a temesvári rendőrség, mint egyik bűnjelét keres.

Megállapította az aradi rendőrség azt is, hogy az utazó egy napot a Fehér Kereszt-szállodában töltött el, minthogy azonban pénze elfogyott, onnan kiköltözött és három éjszakát részint a Fiume, részint az Abbázia kávéház asztalai mellett aludt át. Eme kávéházak látogatói közül többen ismerték őt és azt vallották a rendőrségen ma, hogy az utazónál sem órát, sem láncot nem láttak, ellenben tudják, hogy az iránt érdeklődött, vajon hol lehetne 1200 koronát kölcsönkép felvenni. A kölcsönfizet azonban nem sikerült és Baum egy pincértől kölcsönkapott 4 koronával utazott el Aradról Temesvárra.

Az aradi rendőrség a nyomozás eredményéről értesítette a temesvári rendőrséget.

Temesvárról jelentik: A rendőrség minden rendelkezésére álló eszközzel hozzáfogott Baum rablójának kinyomozásához. Az egész bűnügyi osztály talpon volt és átkutatva a város minden zegét-zugát. Százhuszonhat táviratot menesztett Mikes Gábor dr. bűnügyi kapitány az elmenekült rablók után a szélrózsa minden irányába. Az összes pénztintézetek és zálogházak értesítést kaptak az elrabolt értékpapírokról és ékszerekről és várták, hogy

valaki megpróbálkozzék ezek értékesítésével. Minden igyekezet azonban hiábavalónak bizonyult, míg végre a rendőrség egy kis ellentmondást talált Baum Adolf vallomásában és egészen más irányba terelte a vizsgálatot.

Kiderült ugyanis, hogy Baum, ki azt vallotta, hogy kedden este érkezett Temesvárra, már hétfőn itt tartózkodott a városban. Többen látták őt és azt vallották, hogy nem télikabátot viselt, hanem egy ócska esőköpenyegét. Megállapítást nyert az is, hogy Baum reggeli felöltőre hagyta el a gyárvárosi Szarvas kávéházat és már tíz perccel utóbb megtette feljelentését a gyárvárosi rendőrkapitányságnál. A kávéháztól a fasorig és onnan vissza a gyárvárosi kapitányságig senki ember fia tíz pere alatt meg nem teheti azt az utat, pláne ha időközben még ki is rabolták. Mikes rendőrkapitány szigorúan vallatásra fogta Baum Adolfot, ki zavarba jött, ellentmondásokba keveredett és végül töredelmes vallomást tett a keresztérdések hatása alatt. Vallomásában előadta, hogy egy év óta nő és Déván lakó-atyjának bérkereskedésében van alkalmazva. Vasárnap utazott el Déváról és több délmagyarországi városban kötött üzleteket. Marosillyén egy kereskedelmi utazó szállt fel a vonatra és csakhamar megalakult a makaó-párti az utazók között. Baum több mint háromszáz koronát vesztett, minden pénze elszűnt, végül eladta aranyóráját és aranyláncát és ezt a pénzt is eljátszotta. Temesvárra teljesen pénztelenül érkezett, eladta tehát esőköpenyét és a kapott pár koronával a gyárvárosi Szarvas-kávéházban virrasztotta át az éjszakát, mert szállodai költségekre nem volt pénze.

Reggelre aztán tudatára ébredt rettenetes helyzetének, nagyon félt atyjától és feleségétől és hogy ezeknek haragjától meneküljön, gondolta ki a koholt rablás meséjét. Azt remélte, hogy ily körülmények közt pénzt is küldenek neki hozzátartozói és kimászhat valahogy a oszából. Mikes Gábor rendőrkapitány jegyzőkönyvbe foglalta Baum Adolf vallomását, megszüntette az utonállók nyomozását és a legzigorúbb eljárást tette folyamaiba Baum ellen a hatóság félrevezetéséért, kit egyelőre még fogvatart a rendőrség, kénytelen lesz azonban mielőbb szabadon bocsátani, mert törvényes eszközök nem nyújtottak módot további fogvatartására. A mai délután nem derített ki további részleteket az odíozus ügyben. Annyi tudódott ki az aradi rendőrség leleplezése és telefonjelentése alapján, hogy Baum már Aradon adta el télikabátját, tehát nem Marosillyén, hanem Arad és Déva közt vesztette el pénzt. Aradon egy ószeresnél cserélte be télikabátját az esőköpenyegre, tizenegy koronát kapott érte. Temesvárra pénz nélkül érkezett, a Szarvas-kávéház háziszolgája vitte eladni esőköpenyét, de oly keveset kapott érte, hogy még azt sem tudta belőle kifizetni, amit a kávéházban elköltött.

TÖRVÉNYKEZÉS.

§ Megbüntetett házmeister. Mult év május havában Mezei Dező aradi állami jószágigazgatósági tisztviselő Vecsey utcai lakásából ki akart költözködni. A butorszállító emberei már meg is jelentek a háznál, azonban a költözködést megakadályozta a ház ura es parancsolója, Argyelán Mátyás házmeister. Valami ürügy alatt — fal és kemencerongálás miatt — nagyobb összeget követelt Mezeitől, ki azt nem akarta megfizetni. Erre a bosszú házmeister kijelentette, hogy nem engedni kiköltözködni a partát és hogy szavának nagyobb nyomatékot is szerezzen, a tisztviselőt, feleségét és négy gyermekét egész egyszerűen bezárta a lakásba. Mezei zsarolás miatt jelentette fel a

házmestert, akit az aradi törvényszék 5 napi fogházbüntetésre átváltoztatható 50 korona pénzbüntetésre ítélte. A tábla a törvényszék ítéletét — mely ellen a házmester enyhítésért felebbezett, — megváltoztatva 10 napi fogházra átváltoztatható 100 korona pénzbüntetésre ítélte. A tábla ítéletét most a Kuria is helybenhagyta.

IRODALOM ÉS MŰVÉSZET.

A színházi műsor:

Péntek: Délután: Szentivánéji álom, tündérajáték. Este: Iglói diákok, operett. (Be-mutató-előadás. C. bérlet.)

Szombat: Iglói diákok, operett. (A bérlet.)

Az afrikai harctérről.

— Cholnoky Jenő dr. Tripoliszról. —

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, december 7.

A Kőlcsey-egyesület mai felolvasó zsúrája a szó szoros értelmében zsufolásig telt meg a városháza közgyűlési terme. Az egyesület illusztris, tudós vendége Cholnoky Jenő dr. egyetemi tanár rendkívül érdekes előadást tartott Tripoliszról.

Tripolisz Törökországnak az a része, amely legtávolabb az anyaországtól, szzal alig állott valami szerves összefüggésben. Nem is a török kormány és a törökség hatalma az, ami a stambuli kormányhoz köti ezt az óriási, részben még ismeretlen területet, hanem a mohamedánizmus közössége, amely fanatikus összetartásra készíti faji különbség nélkül az Izlam minden hívőjét. Hajdan Afrika egész északi partja legalább névleg a török szultán hatalma alatt állott, lassankint azonban sorra elvesztette ezeket a többé kevésbé értékes tartományokat. Legelőször Marokkó vált függetlenné, amelynek kapcsolata ugyanis csak névleges volt. Azután elveszett Algír, Tunisz, majd Egyiptom és most Tripolisz és Barka van soron. Az olaszok földközi tengeri hatalma megkívánja az észak-afrikai partok valamely részének birtoklását, de aligha jutott volna hozzá, ha ezt az angol érdek nem kívánja így. Az angolok érdekében van, hogy Olaszországot, mint a hármasszövetség egyik tagját, olyan háboruba bonyolítsa, amelynek súlyos következményeit a hármasszövetség tagjai nem is vették észre. Tripolisz gazdaságilag alig jelentékeny s csak óriási befektetésekkel lehetne kihasználni. Legfontosabb gazdaságilag a sivatagon keresztülvezető karavánut, amely azonban szintén elvesztette jelentőségét a most megnyíló Algír—guineai vasút folytán. Ezután ismertette az előadó Tripolisz gazdasági viszonyait és lakosságát.

Előadását vetített képekkel illusztrálta. A vonzó, figyelmet lekötő előadást a jelenvolt nagy közönség nagy érdeklődéssel hallgatta végig és sokat tapsolta a tudóst humoros, ötletes, könnyed előadás módjáért.

* Rigoletto. Jó hosszú időre elraktározzák az opera paritúrákat, por lepheti be Mantua hercegének selyem trikóját, nem lesz rá szükség, nincs több operaelőadás. Az igazgató szomorú tanulságokat vonhat le az olaszok négy vendégjátékából. Elsőrangú staggione játszott nap-nap után a legnagyobb közöny mellett, pedig érdemesek lettek volna a legmelegebb pártolásra. A tanulság tehát az, hogy nekünk igazán nincs zenéért lelkesülő közönségünk és így nem is érdemes opera-előadásokat tartani. Ma este is üres ház előtt bucsúztak a kitűnő olasz vendégek, akik mindegyike külön-külön elsőrangú tehetség. Az a kis közönség, aki felkereste a színházat nem bánta meg, hogy elment és a legteljesebb elismeréssel honorálta a

kitűnő előadókat. Bucsuzóul csak azt kívánjuk, hogy másutt több anyagi siker koronázza művészetüket. Megérdemlik, H. G.

* Holnap, péntek este 8 órakor lesz a Fehér Kereszt nagytermében a világhírű „Brüsseli Vonósnégyes” egyetlen hangversenye, melyre kérjük a pontos megjelenést, mivel az ajtót pont 8 órakor lezárják. Jegyek még csekély számban délután 3 óráig az ifj. Klein Mór cégnél és este egynegyed 8 órától a pénztárnál kaphatók. 5923

* A Neogrady tárlat iránt nap nap után nagyobb érdeklődés nyilvánul meg. Ma is nagyon sokan tekintették meg a kiállítást s újabban négy kép kelt el. Weisz Leó, a tárlat rendezője szívesen látja az érdeklődőket.

* A vasárnapi filharmonikus hangverseny alkalmából Goldmark Károly dr. hazánkia, kinek E moll scherzója kerül előadásra, meleg hangu levelet írt a filharmoniai egyletnek. „Fogadják — írja a többek közt — a többi urak is mindnyájan hálás köszönetemet műveimért és szerzőjükért folytatott szíves fáradozásukért. Nagyon jóleső és örvendetes gondolat számomra, hogy a szűkebb hazában is ismernek és szeretnek.” A levélben kedvesen emlékezik meg tanítványáról Zellner Sándor karmesterről, ki a vasárnapi hangversenyt dirigálja és abbáziai szomszédjáról, Szendrey Mihály sziniszagatóról. Goldmark művén kívül Mozart Vázsfuvola nyitánya, Bizet Roma Suiteje, Sibelius Táncintermezője és Wagner Rienzi nyitánya kerülnek előadásra. Jegyek Scherhág és Fia cégnél (Andrássy-tér 4. sz.) kaphatók.

* Schidlöf dr. 1000 szó módszere világnyelvek magánuton való tanulására. Magántanulás céljaira még ezideig magyar anyanyelvűek részére nem jelentek meg megfelelő nyelvtanok az angol, francia és német nyelvek elsajátítására és így a magán szorgalomból való nyelvtanuláshoz a legkülönözhetőbbet, jó nyelvtankönyveket nyertünk Schidlöf-féle módszer alapján kiadott angol, francia és német nyelvtanokkal. B. Schidlöf dr., jeles nyelvész egész új utakon, évek tapasztalatain okulva, egy teljesen új rendszert alkotott. Az angol, francia és német nyelvek jelentek meg magyar átdolgozásban és valamennyi dícsérei íróját. Az angol nyelvet Germanus Gyula dr., keleti akadémiai tanár és a budapesti egyetemen az az angol nyelv rektora írták. Megjegyzendő, hogy a szerzők az amerikai tájszólást és az amerikai viszonyok ismeretét különös figyelemben részesítették. A francia nyelvet Honti Rezső dr. kereskedelmi iskolai tanár, ismert nyelvész írta, a német nyelv pedig Aitai Rezső fővárosi tanár, kiváló nyelvpedagógus munkája. Az idegen nyelvek tudásának főntebb kifejtett fontossága folytán a szerzők hazafias munkát végeztek és reméljük, hogy sokan fogják fáradságuknak gyümölcsét élvezni. Az egyes nyelvtanok 10 füzetben jelentek meg, a magántanulás céljának megfelelően leckékre felosztva. Egyes füzetek ára 60 fillér. Minden egyes nyelvtan ára gyűjtőmappában egybegyűjtve 7 korona. A diszes kiállítás nyelvtanck Kerpel Izsó könyvkereskedő cégnél, Aradon, kaphatók. Vidéki rendelések a beérkezés napján intéztetnek el.

* Ünnepi műsor az Urániában. Pénteken ismét páratlan szórakozásban lesz része az Uránia-színház közönségének. Teljesen új műsor keretében színre kerül Ibsennek, a nagy norvég írónak halhatatlan remekműve, a kísértetek. A Nordisk film companynak ez a legújabb attrakciója szenzációs kivitelben hozza színre a fenomenális darabot, melynek minden egyes szerepét a legnagyobb norvég művészek játsszák. Eme nagy film mellett még néhány kinematografiai műremek kerül színre. Az artista világ szenzációiból olyan slágerképet mutat be az Uránia, amilyent ebben a zsánerben még nem produkáltak. Eseményi szép tájképek, kacagató bohózatok egészítik ki a műsort, melyet a közönség legnagyobb figyelmébe ajánlunk. 175

* Ünnepi műsor az Apollóban. Pénteken ismét szebbnél szebb képekben gyönyörködhetik az Apolló közönsége. A kitűnő ünnepi műsorból kiemelkedik az a hatalmas sláger, amely az eddigi előadásokon is páratlan sikert aratott. A megbosszult becsület a címe ennek a fenomenális filmnek, amely megrázó társadalmi drámát mutat elénk, megkapó realizmussal festi meg azt a hatalmas küzdelmet, amelyet a darab hőse vív meg, hogy megtépászt, megsértett becsületét, ha kell, vérrrel is lemossa. 177

* Kisértetek. (Az Apolló nagy szenzációja.) A modern kinematográfia egyik legcsodásebb alkotása kerül színre szombaton az Apolló-színházban. Csak az elmúlt héten aratott páratlan sikert az Apolló egy ilyen zsánerű képpel, A négy ördöggel s a Kisértetek ismét az artista világtól veszi témáját, de az igazgató, megkapó részleteivel még megkapóbb, még merészebb kompozíció, mint az elmúlt heti nagy sláger. Az igazgató drámát a legjobb norvég művészek játsszák meg s oly csodás művészettel érzékelik meg a csodás jeleneteket, hogy a kép szinte meglevenedik a néző előtt, akinek a lelkét megrázza ez a csodás tragédia. 177

* A színházlátogató közönség figyelmébe. A „Fehér Kereszt” kávéházban fővárosi módra színház után Buffet-színházi vacsora. Naponta elsőrangú cigányzene. 5757

* Tatárkölykök. Ez a címe egy kis versesfüzetnek. Nem is kötet, csak füzet. Meg lehet venni ötven fillérért. A szerzője Szirbik Antal. Egy pár verset olvastam. És emlékszem, egy másik füzetére, melyben jó kedvvel, versekkel átszótt autobiográfia jelent meg. Emlékszem, hogy pásztorkodáson kezdte, azután ácsinas vagy efféle volt. Dinnyecsész is mintha lett volna. Sőt tán valamelyest iskolába is járt. De minden, a mit kezdett s el nem végzett, minden, a mit tett, minden, a mire vágyik, mintha egy álmodó, rajongó, egy belső tüzből táplálkozó nyughatalanság lenne, a mely nem enged neki megállást, tán megpihentést sem. Minek mondjam? Egy dalos csavargónak, egy csavargó költőnek? Egy madár, aki ebben a csodálatosan raffinált, számító, kapaszkodó, önző és kapzsi világban ágrólagra száll.

Már most nem tudom, mi lesz vele és mi lesz füzetével. Meglehet, a fiu elpusztul. Igen nehéz ma érvényesülni annak is, aki kézzel-lábbal dolgozik. Hát annak, aki egyáltalán nem tülekedik, sőt ellenkezően, oldalt áll, ott csavargó s csak hisz Apolló istenben. Ha olvasóim, akiknek érdeklődését fölkeltem e sorokkal, hozatnának néhányat és ismerőseik közt elterjesztenék. Hiszen nem nagy dolog az egész. Ha a nyomtatott ezer példányt is eladja mind, az is csak ötszáz korona. Lehet ennél kevesebb jót kívánni valakinek? A füzetet meg lehet rendelni a Budapesti Hirlap könyvkiadóhivatalában is.

ARADI KÖZLÖNY

1911. évi december 1-től új előfizetést nyitottunk az Aradi Közlönyre.

Az Aradi Közlöny ma Délmagyarország legelterjedtebb, legértelmesebb és legkedveltebb napilapja. Hétköznaponként 16, vasárnap és ünnepnaponként 24—32 oldalon jelenik meg. Az Aradi Közlönny a közönség minden rétege olvassa, épen ezért egyben a legjobb hirdetési organum is.

Az Aradi Közlöny előfizetési árai:

Helyben:

egy hónapra 2 K. — fill.
negyedévre 6 " — "

Vidéken:

egy hónapra 2 K. 40 fill.
negyedévre 7 " — "

Az Aradi Közlöny Nagy Képes Naptára az idén a szokottnál még nagyobb terjedelemben és dúsabb tartalommal jelenik meg. Az Aradi Közlöny diszes naptára karácsonyra készül el és az Aradi Közlöny minden negyedéves előfizetője, amennyiben előfizetési hátralékban nincs, — az esetben is, ha az előfizetést havonként újítja meg — ajándékkal kapja.

Minden új előfizető, aki december 1-vel negyedévi előfizetéssel belépett az előfizetők sorába, vagy annak idején negyedévre kiegészíti, karácsonyi ajándékkal ingyen és bérmentve kapja

az Aradi Közlöny Nagy Képes Naptárát

az 1912. szöködévre.

Mi kell a fináncnak?

— A sáp-rendszer. — Bebizonyított vád-
dak. — Felmentő ítélet. —

Távirati tudósítás.

Budapest, december 7.

Két cikket közölt a „Magyar Füzserke-
reskedő” című szaklap arról, hogy milyen
szekaturáknak vannak kitéve a kiskereskedők,
akik italméréssel is foglalkoznak. E őszor az
engedély elnyerése meglehetősen nehéz, utóbb meg-
örökösen bírságolják őket a fináncok, holott a
szesz gyengébb volta miatt nem az árusítót,
hanem a nagykereskedőt kellene büntetni. Ezért
a cikkek írója, Farkas Vilmos szerkesztő és a
Kiskereskedők Egyesületének titkára — szól-
ván a szokásos „sápolások”-ról — ezzel a ta-
nácsosul szolgál:

— Legjobb a fináncnak mindjárt adni
50–100 koronát, másképp amugy is lehetetlen
boldogulni!

A cikk miatt a pénzügyminisztérium fel-
hatalmazása alapján, a kir. ügyészség sajtópórt
indított, azt állítva, hogy a pénzügyörököt rá-
galmazza a közlemény.

A budapesti esküdtszék előtt folyt le ma
ebben az érdekes, sok sanyargatott kiskereske-
dőre nézve fontos ügyben a tárgyalás, melyen
Mikovich dr. bíró elnököl, a közvédat pedig
Pálos dr. kir. ügyész képviselte.

Farkas Vilmos, a vádlott, kijelentette,
hogy mint a kiskereskedők egyesületének tagja,
cikkét közérdekből írta. Az egyesületnél száza-
val panaszkodtak a szatócások s hogy csakugyan
olyanok az állapotok, bizonyítani tudja.

Legelőbb, mint tanut, két kiskereskedőt
hallgattak ki: Lazarovics Márkot és Rottmann
Mártont hallgatták ki. Elmondták, hogy a fi-
náncok folyton, amikor csak kedvük tartja,
bírságolnak és ismét bírságolnak.

— Én — mondotta Rottmann — megtet-
tem például, hogy bementem a pénzügyörök
szakaszíródjába és így szóltam:

— Ne bántsanak az urak, itt van előre
bírságul 30 korona! De azért később csak meg-
büntették 60 koronára.

Érdekes volt Brém szesznagykereskedő
vallomása. Szerinte is mindig büntetik a sze-
gény szatócsat, akihez bejönnek, aztán fizeti a
bírságot azért, mert a ledugaszolt üvegben levő
szesz nem 90 fokos, amennyit a törvény előír.
Pedig ebben a nagykereskedő hibás, aki egy-
két fi lért miatt ad rosszabb árut.

Elnök: És kifizeti rögtön az a kiskeres-
kedő a büntetést?

— Ki az kérem, lóhalálában.

— És miért, ha csakugyan nem őt il-
leti?

— Hát azért, kérem, mert azt a krájlér
ha csak látja is a fináncot, rögtön elfogja a
frász... (Nagy derűtség.)

Farkas vádlott: Ugy-e tanu ur, pedig a
vignétán rajta van a szesznagykereskedő neve?

— Rajta s az a hibás és hogy a nagyke-
reskedő csal, a tisztességtelen konkurrenciá
viszi rá.

Kihallgatták ezután Berger Mór dr. ügy-
védet, akinek irodája igen sok esetben italmé-
részi engedélyeket szokott kieszközölni. Ezeket
a dolgokat — ugymond — segédje, Gross
Miksa szokta végezni. Hogy hamar vagy las-
san megy-e az engedélyek megszerzése, ez vál-
tozik s nem szokott időt mondani a feleknek.

Elnök: Azt tessék, ügyvéd ur megmon-
dani, szoktak-e a pénzügyörök önhöz fordulni
— hogy kimondjam — sápert?

— Oh, kérem, szó sincs róla!

Vádlott: Hogy van az mégis doktor ur,
hogy a feleket, amikor pedig az egyesületünk
kér részükre engedélyt, százzszámra utasítják el
s aztán, ha ügyvéd urhoz, illetőleg Gross nevű
segédjéhez fordulnak, megkapják az italmérési
engedélyt?

Elnök (közbevág): Erre nem tartozik fe-
lelni!

Tanu: Kérem.

Erre megeskették Berger Mór dr. s utána
irodája tagját, Gross Miksát hallgatták ki. Sze-
rinte is kizárt dolog, hogy a pénzügyöröknek
„dugni” kellene valamit.

— Ha mégis — mondja — utóbb mi meg-
szerezzük az engedélyt, ennek egyszerű a ma-
gyarázata. Előbb az elutasítás valami csekély
okból történt ugyanis, pl. azért, hogy az üzlet

mellett rossz helyen van az „illemhely” s ilyen-
kor mi megmondjuk a félnek, hogy változtas-
son a dolgon. Ezt elvégezteti, mire nincs már
akadály s az engedélyt megkapjuk.

Ezután még igen sok tanut hallgatott ki
a bíróság és ezek úgy vallottak, hogy mielőtt
még italmérési engedélyt kaptak volna előre
lefizették a büntetés pánzt.

A bizonyítás befejezte és a vád valamint
védőbeszédok elhangzása után az esküdtek
Farkast nem bűnösnek mondták ki.

A bíróság felmentette a vád alól a cik-
kek íróját.

Tisza István Barkóczy ellen.

— Zichy János gróf a tanári kinevezé-
sekről. —

(Saját tudósítónktól.)

Budapest, december 7.

Az Országos Munkapárt ma este értekez-
letet tartott, amelyen a kultuszterea költségve-
tését tárgyalták. Kammerer Ernő előadó is-
mertette a tárcza költségvetését. Radvánszky
Antal báró a kongrua rendezését sürgeti, Szász
Károly a középiskolai ügyek központi veze-
tésében látszó felekezetiessékről beszélt.

Várady Zsigmond a népoktatás intenzi-
vebb felkarolását sürgeti, sajnálattal látja, hogy
az a nagy és lelkiismeretes munka, amely a
minisztériumban folyik, egy meghaladott társa-
dalmi nézetnek, egy meghaladott kulturának
programjában halad előre. A kultuszgkormány
adjon bizonyosságot a közönség előtt, hogy nem
támogatja a reakcionáris irányzatot és reméli,
hogy Széchenyi és Daák Ferenc szelleme to-
vábbra is áthatja a pártot.

Tisza István gróf a történelmi igazság ér-
dekében kijelenti, hogy a magyar nemzet re-
putációja nevében leghatározottabban tiltakoz-
nia kell azon, az igazságnak meg nem felelő
kritika ellen, amellyel Várady Zsigmond a fe-
lekezeti népokolákat illette. A magyar feleke-
zeti iskolák multjára büszkék lehetünk. Abban
lehetnek eltérők a nézetek, hogy valaki a nép-
oktatás jövő fejlődését inkább az állami, vagy
inkább a felekezeti oktatás irányában keresse.
Mély sajnálattal töltötte el az a hang, az a
modor, ahogy a tanítók fizetésjavításának kér-
dését szóba hozták. Sokkal közelebbi érintke-
zésben állok — ugymond — a magyar társa-
dalom szerényebb anyagi sorsban lévő rétegei-
vel és talán kevésbé vagyok lelketlen és ke-
mény szívű ember, semhogy nem látnám mind-
azokat a nagy nehézségeket, amellyel Magyar-
ország összes társadalmi rétegeinek a megélés
tekintetében küzdeniök kell. Ha a tanítói kar-
nak kvalifikációját veszem és azt összehasonli-
tom bármely más közigazgatási ágnak kvalifi-
kációjával, konstátálom, hogy sehol oly örven-
detes mértékben nem javul az anyagi viszony,
mint a tanítóknál. Sajnálom, hogy Várady
Zsigmond és Szász Károly felszólalásaikban
bizonyos nagyra festett elvi háttér mutatkozik.

— Ami a pártnak elvi álláspontját illeti
mindezekben a kérdésekben, ugy alig néhány
hónappal ezelőtt már volt ily elvi vita és talán
nem az egész Házban, de mindenesetre az
egész pártban egyértelműleg domborodott ki
az a régi, igazi magyar szabadelvű felfogás,
mely a vallás és felvilágosodottság között, val-
lási érdek és szabadelvűség között nem tudott
ellentétet találni. Ez az igazi szabadelvű fel-
fogás, amely nem ellenséget, de barátot talált
a vallásban és minden egyházban. Ez dombor-
odott ki utolsó felszólalásában és ebben a te-
kintetben teljes bizalommal van a kultuszmi-
nister nemes és felvilágosodott gondolkodása
iránt. Arra kéri a minisztert, hogy ne te-
kintsen se jobbra, se balra, ne törődjön az ut-

jába gördülő akadályokkal, teljesítse a maga,
a saját politikáját. Ne akarjunk itt ugyan-
abba a hibába esni, amelybe estek talán
egyes urak, akik a vallás és közoktatásügyi
minisztérium kebelén belül saját külön po-
litikájukat szeretnék folytatni, mert akkor
esetleg nagy férfiakká és martirokká tohe-
tünk olyanokat, akik egyszerűen rossz refe-
rensek. (Élénk tetszés.) Sürgeti a katolikus
autonómiát és szóba hozza a kongrua ügyét.

Több felszólalás után a miniszter válaszol
az egyes felszólalásokra és kijelenti, hogy ma-
gáév teszi és az utolsó betűig osztja mindazt,
amit Tisza István gróf mondott.

— Azt mondják, hogy a központi vezetés-
ben bizonyos felekezeti irányzat van. Attól
függ, hogy milyen szögből nézzük a dolgot.
Tessék konkrét adatokat felhozni és én majd
válaszlok. A kinevezéseknél azt nézi, hogy ki
érdemes arra és különös gondot fordít arra,
hogy a felekezeti szempont, vagy felekezeti
irányzat tulsulyra ne jusson. Részletesen vála-
szol az egyes elhangzott beszédekre. Az értekez-
let ezután a tárcát ugy általánosságban, mint
részleteiben elfogadta.

HIREK.

Botrány készül Jókai szobra körül.

— Csak négy szobrász pályázhatik. — El-
dugják az emlékművet. —

(Saját tudósítónktól.)

Budapest, december 7.

Jókai Mór szobra körül nagy botrány van
kerekedőben. Évek óta tartó sürgetés, nyilvá-
nosság előtt történő fölszólítás után végre
elhatározták, hogy a nemzet nagy mesemondó-
jának szobrát Budapest egyik főterén fölál-
litják.

Bizonyos mértékben botránynak számít
már az is, hogy a legnagyobb magyar regény-
író szobrára annyi éven át mindössze százezer
koronát gyűjtöttek össze és így alig lehet méltó
emléket állítani Jókai Mórnak. A Jókai-szobor-
bizottság, amely ma délután tartott ülést, a bi-
zottság tagjainak Zichy János gróf kivételével
teljes részvétele mellett, már el is határozta,
hogy eltér az eredeti tervtől és Jókai Mór
szobrát nem a Nemzeti Múzeum kertjében ál-
litja föl. A múzeum kertjében, ahol a Jókai-
szobor pendent-ja volna, az Arany szobornak,
a rendelkezésre álló százezer koronából a pom-
pás és impozáns Arany-szoborhoz hasonlatos
emlékművet állítani Jókainak nem tudnak. A
nagy mesemondó szobrát tehát a szoborbizott-
ság mai határozata szerint a Rákóczi-terre he-
lyezik, jobban mondva dugják el.

Sokkal nagyobb botrány kerekedik azon-
ban a szoborbizottság azon határozatából, hogy
a szobor elkészítésére egyáltalán nem irnak ki
nyilvános pályázatot. A bizottságnak a szobor-
minták elkészítésére, illetve a szoborpályázat
díjazására mindössze kilencezer korona áll ren-
velkezésére, de ezt az összeget sem használja föl pá-
lyamunkák díjazására, mert nyilvános pályá-
zatot nem hirdetnek, hanem egyszerűen meg-
hivnak négy szobrászt a szobor terveinek el-
készítésére. A bizottság ezt teljesen önkényü-
leg határozta el és épolyan önkényüleg állapi-
totta meg azt, hogy a példátlanul szűkkörű
„pályázatra” a következő négy szobrászt hívja
meg: Strobl Alajos, Tóth István, Gács István
és Maróti Géza Amennyiben a négy szobrász
valamelyike megbízást kap a szobor elkészíté-
sére, akkor a 9000 koronát a többi három közt
osztja föl a zsüri, ha azonban egyik mintát sem
találják kivételre alkalmasnak, ugy mind a né-
gyen osztotnak a kilencezer koronán. A pályá-
műveket 1912. október 31-ig kell beküldeni.

A Jókai szoborbizottság határozata fővárosi művészörökben nagy megbotránkozást kelt, mert egészen szokatlan dolog a nyilvános versenyek ilyen kizárása egy nemzeti emlékműnél. A botránnyt csak fokozza az a körülmény hogy a szerencsés kezűszoborbizottság négy jó kongreganista ezobrászt állít versenybe a Jókai szobor elkészítéséért...

— Az Aradi Közlöny legközelebbi száma a közbeeső ünnep miatt vasárnap a rendes időben jelenik meg.

— A földmívelésügyi miniszter Bécsben. *Budapestről* jelentik: *Serényi Béla* gróf földmívelésügyi miniszter ma délután 5 órakor Bécsbe utazott. Bécsbe utazása tárgaja körébe vágó ügyekkel van kapcsolatban.

— *Eulália* infánsnő behódolása. *Párisból* jelentik: *Eulália* infánsnő ma levelet intézett egy spanyol lap párisi levelezőjéhez, amelyben kijelenti, hogy minden feltétel nélkül hajlandó magát a király parancsának alávetni, miután azeretete a királyhoz és a spanyol néphez sokkal nagyobb, mint minden más érzelme és ennél fogva nehéz szívvél bár, de aláveti magát a parancsoknak.

— *Sulkovszky* herceg csillárjai. A *Sulkovszky*-család főven termő érdekes ügyei rendszerint Aradváros árvaszéke előtt fordulnak meg, ma azonban Aradmegye is foglalkozott a *Sulkovszky* herceg gondnokság alatt álló vagyonával, illetve egy, a vagyonkezelésből származó kisebb ügygel. A gyámügyi felelősségi küldöttség elé került Aradmegye árvaszékeinek döntést kérő panasza. *Sulkovszky József Mária* hercegnék egy időben *Tagányi Sándor* dr. volt kirendelt gondnoka. *Tagányi*, amidőn a gondnokságot átadta, vagyonleltárt készített. Ebben a leltárban mintegy másfélszer koronára rugó beszerzéseket kifogásolt az árvaszék, amely azt vitatta, hogy a herceg aradi házában ezer korona értékben felszerelt villamoscsillárokat, a pankotai kastély kertjében több száz koronáért fölállított szobrokat és nagymennyiségű rózsatőt nem lehet a vagyonleltárba foglalni, mert sem a csillárok, sem a szobrok, sem a rózsatövek nem szükséges tárgyak. *Tagányi Sándor* dr. hajlandó is volt az 1500-1600 korona megterítésére, azonban itt megint az a probléma merült föl, hogy ebben az esetben kiadják-e a jelzett tárgyakat a volt gondnoknak. A gyámügyi felelősségi küldöttség hosszabb vita után sem tudott dönteni és úgy határozott, hogy visszaadja az ügyet az árvaszéknek annak kiderítése végett, hogy a kérdéses tárgyak szükségleti, vagy fényűzési tárgyak-e, mert csak az előbbi esetben vehetők föl a vagyonleltárba, különben pedig a volt gondnokot kötelezik az értékük megtérítésére.

— *Segítség Kecskemétnek*. Félhivatalosan jelentik: A pénzügyminiszter a minisztertanács hozzájárulásával megígérte *Kecskemét* városának, hogy a földrengés által okozott kár pótlására úgy magát a várost, mint a kárvallott lakókat az államháztartás helyzete által megengedett legmesszebbmenő támogatásban fogja részesíteni. E célból a pénzügyminiszter törvényjavaslatot készít elő, amely szerint egyrészt államszegély osztatnék ki a város szegény lakossága és a földrengés által sújtott vallásfelekezetek részére, másfelől hat millió korona állami kölcsön bocsátatnék a város közönségének rendezésére oly módon, hogy abból a város két millió koronát vehessen igénybe kamatmentesen, négy millió korona pedig csekély kamatlábu kölcsönként és harminc éves törlesztésre a kárvallott háztulajdonosok között osztassék föl, akik között azonban a közhivatali tisztviselők és alkalmazottak kedvezésben lesznek részesítendők.

— Arad a műegyetemért. Az egyetemek osztogatásának láttára Arad polgáiraiban is fölébredt végre az a gondolat, hogy komolyan kellene föllépni ennek a városnak is, ha számottérvó eredményt akar elérni a főiskolák megszerzéséért megindult tülekedésben. Azt a beadványt, amelyet *Málek Lajos* dr. nyújtott be a törvényhatósághoz a megindítandó akció sikerének zálogául tekinthetjük ugyan, ámde nem szabad megelégednünk azzal, hogy papírosan elköveltünk a műegyetemért minden lehetőt. A műegyetem megszerzésére vonatkozó indítványt itt adjuk:

„Mondja ki a közgyűlés: Politikai fekvésénél, ipar- és kereskedelmi fontosságánál fogva kifejtett gyáripara és a vasúti összeköttetések alapján egyaránt indokoltnak, igazoltnak és igazságosnak tartja a törvényhatóság a kormány által tervbe vett műegyetemnek Aradon való elhelyezését. Tekintettel az ügy fontosságára a kérdést egy pillanatig sem hagyja szünetelni, annak ébrentartására, a szükséges adatok egybeállítására és a hozandó és hozható anyagi áldozatok mérvére, szóval a kérdés megvalósítása céljából egy 10 tagú bizottságot küld ki a polgármester elnöklété alatt, mely a fentiek figyelembevételével mellett érvényesítse magát és a város országgyűlési képviselőjének, nemkülönben a törvényhatóság képviselő tagjainak és a megye képviselőinek bevonásával vigye az ügyet kedvező megoldáshoz.”

A polgármester javasolni fogja, hogy *Andrányi Károly* br., *Domány József*, *Fábry Sándor*, *Nesnera Aladár*, *Ottenberg Tivadar*, *Varjassy Lajos* dr., *Steigerwald Alajos*, *Neuman Adolf*, *Rosenberg Miksa*, *Málek Lajos* dr. küldesse nek ki.

— *Beteg a német császárné*. *Berlinből* jelentik: A császárné *hurutban és rekedtségben* szenved. A császárnénak december 10 én kellett volna a potdami új palotából a berlini királyi kastélyba átköltöznie, de betegsége miatt elhalasztották a költözést.

— *Árulók az olasz hadseregben*. *Nápolyból* jelentik: *De Felice* olasz képviselő, aki lenn járt a harciéren, a következő szenzációs eseményt meséli el egy nápolyi újságnak: Néhány nap előtt egy olasz előőrsnél megjelent két szép fiatal nő, akik azzal az ürügygel, hogy családjukhoz akarnak menni, átakarthaladni az előőrson. Az előőrsk elhívatta a szolgálattelvő tisztet, ez kihallgatta a török nőket és már már át akarta engedni őket a vonalon, amikor beszédjükből gyanút fogott és megkérdezte a két nőt, hogy van e náluk levél, amivel igazolni tudnák magukat, amire a török nők nemmel zavartan feleltek. Majd megkérdezte tőlük, hogy hajlandók volnának-e magukat vizsgálat alávetni, mire a nők kijelentették, hogy igen. Az olasz katonák megvizsgálták őket és két papirtekercset találtak náluk, az egyik egy török levél volt, a másikon pedig az olasz pozícióknak ügyesen készült tervezete, a csapatok ágyúinak száma, az egyes pozícióknak egymástól való matematikai távolsága volt részletesen leírva. A két török nőt letartóztatták, azonban venakodnak megnevezni a tervek készítőjét. A szigorú vizsgálatot megindították.

— *Eljegyzés*. *Welsch Miklós* glogováci első takarékpénztár tisztviselője eljegyezte *Bayer Ferenc* igazgató tanító leányát, *Klementinát* *Vingáról*.

— *Nem nyitják meg a Dardanellákat*. *Konstantinápolyból* jelentik: Törökország Oroszországoak ama kívánságát, hogy a *Dardanellákat* az orosz flotta számára nyissa meg, elutasította.

— *Megfelelőbbet orvosválasztás*. E cím alatt megjelent híreinkre vonatkozólag a munkásbiztosító pénztár vezetősége közli velünk, hogy a helyettes orvosi állás pályázati hirdetménye nemcsak az „*Arad*” című lapban, hanem a *Munkásbiztosítási Közlöny* és az *Orvosi Hetilap* idei 48. lapzámaiban is megjelent. A pályázati határidőnek rövid lejárátát nem az ügyvezető-igazgató, hanem a felelősség részvételével megtartott igazgatósági ülés állapította meg. Igaz, hogy az igazgató megígérte *Magyar Sámuel* dr.-nak a megválasztásban való támogatását és igaz az is, hogy *Szilvássy Márton* dr. volt gyulai pénztári orvost rábirta elkésztetben benyújtott pályázatának visszavonására. De előbb az évek óta pénztár-orvosi tisztséget megelégedésre betöltő orvosnak bizonyítványai és működése alapján joggal ígérhette. Utóbbi pedig a pénztár és orvoskara közötti béke fentartása, huszezer tag és családtag orvosi ellátásának zavartalanága érdekében kötelessége volt megtenni. Eljárásának helyességét az igazgatóság azzal dokumentálta, hogy *Magyar Sámuel* megválasztotta, az állami munkásbiztosítási hivatal pedig akkor fogja igazolni, ha a választást és felelősséget elbíralta.

— *Tűzriadalom Sarah Bernhard* színházában. *Párisból* jelentik: *Sarah Bernhard* színházában, *Borgia Lucretia* előadása közben nagy tűzlárma támadt. Az utolsó felvonás közepén a földszinten egy ur a színpadra mutatott és elkiáltotta magát: „Tűz van! Tűz van!” Óriási pánik tört erre ki, az emberek felugráltak helyükről és fejüket vesztve rohantak a kijárók felé. Óriási verekedés támadt az ajtóknál, törtek, romboltak mindent, több gyermeket és asszonyt letapostak. Egyedül *Sarah Bernhard* nem vesztette el lélekjelenlétét, a lámpák elé futott és a lármát tulkiáltva mondá: „Maradjanak! Parancsolom, hogy maradjanak! Nincs semmi baj!” A pánik oka az volt, hogy egy lámpa esett a színpadra, de csakhamar elaludt s így nem történt komolyabb baj.

— *Fizetésektelenség*. *Singer Sándor* aradi rövidáru és női konfekció kereskedő bejelentette hitelezőinek fizetésektelenségét.

— *Birtokvétele*. *Ambrózy Gyula* báró temes-és aradmegyei földbirtokos több lengyel főúrtól megvette 500,000 koronáért a *dobrai* (Zemplén-megye) uradalmat. Az adásvételt a báró megbízásából *Mittler Izidor* dr. aradi ügyvéd tegnap perfektuálta *Sátoraljujhelyen*.

— *Aradmegyei anyakönyvvezetők fegyelmi ügyei*. A belügyminiszter leiratot intézett Aradmegye közigazgatási bizottságához és azt hozta a bizottság tudomására, hogy a háromalmási, kurtakéri és szemlaki anyakönyvvezetők, illetve helyetteseik fegyelmi mulasztást követtek el, mert olyan házasságkötéseknél működtek közre, melyeknél az özvegy, vagy elvált asszony törvényes tíz havi várakozási ideje még nem telt el. A közigazgatási bizottság a három anyakönyvvezető ellen fegyelmi vizsgálatot rendelt el és azok vezetésével az illetékes járási főszolgabírákat bízta meg.

— *Halálos baleset a honctói cementgyárban*. Vétkes gondatlanság miatt halálos baleset történt tegnap a honctói cementgyárban. *Czakra János* munkás a morzsolókerekek mellett egy hidon dolgozott. Munkája közben előrehajolt, de a dobogót a gépektől elválasztó kötél annyira kopott volt már, hogy elszakadt s a munkás a gépek közé zuhant. Súlyos sérüléseivel az aradi közkórházba szállították, hol ma reggel meghalt. Az ügyészség megindította a vizsgálatot.

— *Szolid árak vannak* *Igaz Sándor* ékszerüzletében Arad, *Andrássy-tér*, *Minorita-palota*. Telefon 321. 5930

Uj üzlet!

Uj üzlet!

Uj divatüzlet varrodával

egybekötve

Arad, Deák Ferenc-utca 8. sz.

Van szerencsénk a n. é. közönséget tisztelettel értesíteni, hogy a helybeli piacon szerzett bő ismeretségünk folytán egy divatárú üzletet női kosztüm és fehérnemű varrodával egybekötve nyitottunk. — Elvállalunk női kosztümök, pongyolák, bluzok, női fehérneműk, gyermekruhák gyors és pontos elkészítését. Nagy választék női angol kosztüm szövetekben. 5729

Maradék szövetek félárban.

Kiváló tisztelettel

Mészárik
Testvérek.

— Halálozás. Messer Márkus Aradon 69 éves korában ma meghalt, özvegye és négy gyermeke, továbbá kiterjedt rokonság gyászolja. Messer Sándor, az Aradi Közlöny kiadóhivatali tisztviselője édesapját siratja az elhunytban.

— Holttest a kertben. Ma délben 12 óra körül Vác József és Barabás József elemi iskolai tanulók a Mosótyz-telepen a Nikolics-féle szőlőskert körül játszadoztak. A kerttel szemben egy elhagyatott kis csöszbódó van, amelybe a gyerekek játszadozás közben bementek. A bódóban a földön fekvő, téli kabátal letakarva, egy embert találtak, aki mellett fából faragott apró játékszerek voltak szét-szórva. A két fiu ismerte a földön fekvő embert, aki több ízben megajándékozta őket játékszerrel. Egy szalmaszállal az orrát kezdték piszkálni, de a játékszerkereskedő nem ébredt fel. Közlebb léptek hozzá s megrémülve vették észre, hogy az ember halott. Bejelentették a dolgot a legközelebbi rendőrszemnek s pár perce később megjelent már a helyszínen Szepekovszky Teofil rendőrhadnagy és Prohászka László dr. tb. főorvos ügyeletes rendőrorvos. Megállapították, hogy a halott Wadowszky János volt pécskai, később aradi játékszerkereskedő, de a halál okát nem lehetett biztosan megállapítani. A rendőrség ezért megkereste az ügyészséget, hogy rendelje el a hulla felboncolását. Wadowszkyknak az utóbbi időben nem volt állandó lakása s rendszeren a Nikolics-szőlő melletti bódóban tért nyugovóra. Sem a hullán, sem pedig a helyszínen semmi nyoma sincs annak, hogy Wadowszky erőszakos halállal mult volna ki, mindamellett a rendőrség megindította a nyomozást.

— Születések, halálozások és házasságok. Aradi anyakönyvi hivatalban folyó hó 7-én a következő születéseket, halálozásokat és házasságokat jelentették be: Született: Stern József süttőnek Róza nevű leánya. Samzors János fuvarosnak Miklós nevű fia. Tompa István napszámosnak Ilona nevű leánya. Meghalt: Messer Márkus 69 éves süttősegéd. Ifin Márton 14 hónapos fiu. Özv. Kerekes Péterné 85 éves magánzónó. Németh Mihály 4 éves fiu. Czukra János 63 éves napszámos. Szirb Flórián 23 éves napszámos. — Házasság nem fordult elő.

— Saját érdekében ajánlom a t. vevőközönségnek, hogy tekintse meg a szépen szortírozott és a legkényesebb izlésnek megfelelő karácsonyi kiállítását, hol óriási választék van a legizlésesebb dísz tárgyak és használati cikkek közül. Legnagyobb választék képkeretekből, melyek legolcsóbban lesznek elkészítve. Fischer Mór üveg, porcellán, lámpa és díszműáru kereskedés, Andrassy-tér 20. Városi és megyei telefon 568. 5928

— Nagy háborúságot okozna a családban az, ha szereteteinknek venni szándékolt karácsonyi és újévi ajándékot nem Hirsch János órák és ékszerésznél (Forrai- és Rakóczi-utca sarkán) szereznék be, mert csakis ott kaphatók a legizlésesebb arany és ékszer tárgyak legolcsóbban! Próbálja meg — nem bánja meg.

— Karácsonyi ajándéknak egy elegáns női bőr, selyem, vagy gyöngytáska, utazó készlet, ékszer és varró kazetta, fésű és manikűr készlet, illatszer kazetta, toilett tükör, szivar, cigaretta, visit és pénztárca, látszó, tajték és borostyán szipka, valódi francia és angol illatszeresek, szép babák stb. pipere és bórdísz műáruk dus választékban és legolcsóbban Hegedűs Gyula üzletében Arad, Andrassy-tér 15. 4633

— Ajándékba adok egy valódi arany gyűrűt már csekély 30 korona vásárlásánál. Meggyőzni akarom vevőim olcsó áruimról, szebbnél-szebb briliáns és arany ékszer tárgyak dus választékban. Waldmann I. ékszerművesnél Szabadság-tér 14. Fiume-kávéház mellett.) 5831

— Bati, estélyi cipők, minden formában és minőségben, igen olcsón beszerezhetők a Moskovits cipőgyár raktárában. Ugyanott valódi sároipők és hócipők óriási választékban.

— Páratlan versenyképesség a Fischer áruházban. Többször méltattuk már a Fischer féle áruház külső fényét, tündéres látványosságait, amelyek oly jól illeszkednek a karácsonyi hangulathoz. De ezúttal az áruház versenyképességéről is essék néhány szó. A Fischer-cég abban a kellemes helyzetben van, hogy egész áruszükségletét kizárólagosan csakis készpénzért szerzi be magának és senkinek a hitelére nincsen utalva, ami az áru beszerzésére magában véve egy óriási előny. A Fischer-áruház elve egyetlen egy szó: szö időség. A nagy forgalom révén szerény haszonnal is megelégedhetik, mert hiszen ily módon az áruház vásárló közönsége napról-napra nő és ezzel versenyképessége is emelkedik. Minden tárgyon ott látjuk az olcsó szabott árat. Örvendetes tény, hogy az áruház a közönség hazafias hangulatával lépést tart. Igen sok cikk hazai gyártmány, de a legjobb fajtából. Reklámtól az áruháznak az a sok ezer látogató szerez, amely nappal és este szüntől megölti az áruház tündéri helyiségeit. 5982

— Szamosy Elsa nyilatkozata. Kedves Doktor ur! A „Havasi Gyopár Crém“-jét már régen használok! E kitűnő toiletté krém a legelsőrendű és jóval drágább külföldi szereknél sokkal jobb és hatásosabb! Szamosy Eiza a m. kir. opera művésznője. 5098

— Perzsaszőnyeg raktáram Weitzer János-utcában, leányiskola épületében — a főpostával szemben — megnyitottam. Tisztelettel: Schwarz Zsigmond. 4786

— Olvasóink szives figyelmébe ajánljuk Novák Rudolf fogműtermét Arad Szabadság-tér 5-6 szám alatt, dr. Kronstein-ház.

— 60 kötet könyvet havi 1 K. 40 f.-ért (Vidékre 2 korona 40 f. ért) és 180 hangjegyet havi 2 K. 40 f.-ért ad kölcsönbe Kerpel Izsó kölcsönző-intézete helyben és vidékre is. E cég vásárol egész könyvtárakat. 4871

— Felhívjuk olvasóink szives figyelmét a Csipke Áruháznak mai számunkban közzétett érdekes hirdetésére. 5793

— Mindennemű husfűstölést elvállal Szarvasi házi kenyérsütőde Deák Ferenc-utca 18., hol állandóan friss (nem krumplis) kenyér hazaszállítva is kapható. 5854

— Társasjátékok Kerpel Izsónál. 4871

— Karácsonyi díszek, káprázatos ujdonságok Kerpel Izsónál. 4871

Osztrák-magyar bank.

Az 1911. évi december 5-én megtartott kisorsolásnál kisorsoltatott:

4°/_o, 50 éves, forintból szóló záloglevelekben
1,274.000 K és

4°/_o, 50 éves, koronáról szóló záloglevelekben
544.000 K

Az 1911. évi december 5-én kisorsolt záloglevelek 1912. évi április 1-én fogva úgy a jelzáloghitelpénztárnál Bécsben, valamint valamennyi bankintézetnél ki fognak fizettetni.

A f. é. december 5-én kisorsolt és a korábbi kisorsolásokról még fel nem vett 4°/_o záloglevelek számjegyzéke a nevezett pénztárnál és valamennyi bankintézetnél kívánatra ingyen kiszolgáltatik.

A kisorsolt záloglevelek kamatoztatása az illető kisorsolás után legközelebb következő szelvényhatáridővel megszűnik, tehát a folyó évi december 5-én kisorsolt zálogleveleket illetőleg 1912. évi április 1-én.

Bécs, 1911. évi december 5-én.

OSZTRÁK-MAGYAR BANK.

Popovics
kormányzó.

Schreiber Pranger
főtanácsos. vezértitkár.

5891

TARKASÁGOK.

(Bonyodalom egy tarkaság miatt.) Nemrégiben e rovatban egy vidám, megtörtént kis esetet közöltünk. Arról volt benne a szó, hogy egy aradi iparos utlevelet kért az aradi rendőrségen New-Yersey-be. Az utlevél kiadását véletlenül egy kezdő díjnoknak osztották ki s ez, miután ez a szó, hogy New-Yersey rá nézve kínaiul volt, nem akarván a nevet hibásan írni, inkább megkérte nagyon szépen az iparost, hogy talán inkább egy könnyebb nevű világrészebe vándoroljon ki.

Ezt a történetét, mint lelkiismeretes szerkesztőhöz illik, a Békésmegyei Függetlenség című békéscsabai laplárunk szerkesztője átvette és honosította a tréfát. Eddig rendben volna az ügy, hanem a kis történetke megjelenése után diplomáciai bonyodalmakat okozott, amint ez az alábbi, egy másik csabai lapban megjelent nyíltéri közleményből kitűnik:

Tekintetes Szerkesztőség! A „Békésmegyei Függetlenség“ legutóbbi számában „Tarkaságok“ rovatában „Kivándorlás“ című közleményre válaszul a következő: Mivel Békéscsabán a rendőrségi irodában más díjok nincs, mint az alulírott,

MAIDT és SCHRODT

ARAD, ANDRÁSSY-TÉR 17., REINHART-HÁZ.

FRACK :: SMOCKING :: ING és HELLENY DIVAT-KÜLÖNLEGESSÉG.

GALLÉB :: NYAKKENDŐ :: KEZTYŰ HABISNYA NAGYVÁLASZTÉK.

VÁROSI és MEGYEI SZOLID TELEFON . . 765. KISZOLGÁLÁS.

KALAP-UJDONSÁGOK!!!

GYAPJU KEMÉNY 4-6 K.-IG
ANGOL-NYULSZÓR 7-9
JAMES & E. MILLS, LONDON 9-10
PLESS VILMOS OS. ÉS KIR. 2169
UDVARI SZÁLLÍTÓ . . 12-14

Megnyilt az új Angol Enyveshát Vállalat

Andrássy tér 8. sz. alatt

(Minorlta templommal szemben)

5496

hol a legélethűbb mellképek már 2—3 órán belül elkészülnek. **12 darab 60 fillér.** Legkellemesebb ajándék hozzátartozóink részére. **Ujdonság enyveshát levelezőlapokban.** Remek kivitelben **6 drb. 1 kor. 20 fill.** Arcképes igazolványokhoz szükséges fényképek 3 óra alatt elkészülnek. Felvételek fénykép után is eszközöltetnek.

kénytelen vagyok a fentnevezett cikket magamra venni. Azonban megjegyzem, hogy mióta rendőrségi díjok vannak, utlevelet soha ki nem állítottam, mivel azt a rendőrfőbiztos ur szokta elintézni, tehát kénytelen vagyok a szóbanforgó cikket közönséges hazugságnak minősíteni. A szerkesztő ur nagy szűkében lehetett a szenzációknak, hogy gyenge agyából csak ilyesmi tudott kipattanni. Soraim szives közlését kérve, maradok tiszteltetlennel *Csepregi Gyula*, rendőrségi díjok.

(Milyen legyen a pápaszem.) Egy gáji derék adófizető polgár ma betért Dick Samu látszerész üzetébe. Az ajtóban illedelmesen köszönt, majd elmondotta, hogy mi járban van:

— Adjon Isten! Hát azért jöttem volna, hogy a sógorom ide rekomendált. Már hogy itt lehetne kapni a legjobb pápaszemet. Hát aztán mutasson az ur, mert hogy már nem jó a szemem.

— Hát aztán milyen tetszik bácsi — kérdezte a kereskedő — olyan lapos?

— Nem a!

— Talán domboru?

— Az se!

— Na, akkor biztos, hogy homoru kell!

Erre már kifakadt a paraszt.

— Hát aztán minek néz az ur engem! Nem vagyok én olyan cifrázkodó, már nekem csak az átlátszó kell!

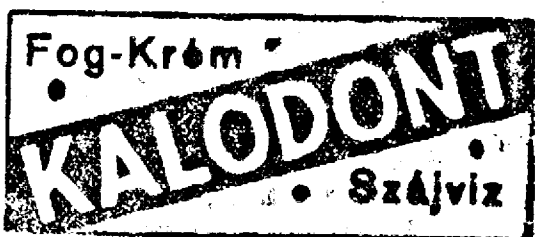
MULATSÁGOK.

(=) Tea-estély. Az Aradi Atlétikai Klub ma este tartotta meg első tea-estélyét a Fehér Kereszt szálló báltermében. A vacsorán a tagok szép számban vettek részt, majd este fél tizenegykor tánc vette kezdetét, mely hajnalig tartott. A táncmulatságban a következő urleányok vettek részt: Brunhuber Ila, Dömötör nővérek, Kilényi Gizi, Kövér nővérek, Meisztrovics nővérek, Oggolder Pálma, Róth Margit és Vajda Ilonka.

(=) Az izraelita jótékony négyelet január 6-iki nagy estélyére már lázasan folynak az előkészületek. Arad város jótékony hölgytársadalmának ugyszólván minden tagja mozgósítva lesz ezen a pompás nagyszabású estélyen és a rendezőbizottság reméli, hogy a nemes cél szolgálatában senki sem fogja megtagadni részvételét. Az estély iránt máris óriási az érdeklődés. Ez az érdeklődés jogosult is, mert ötletekben, eredetiségben kifogyhatatlan gazdagságu lesz a január 6-iki mulatság. Mindaz, amit a huszadik század technikában, művészetben, élvezetben produkált, tréfás formában bemutatásra kerül. A jótékony helygek meghódították a levegőt is és egy igazi aeroplán kelt majd repülésével érdeklődést. Látható lesz az északi sark hóborította ormaival a két felfedezővel, Cook és Peary urakkal együtt. Marconi drótnélküli táviró állomást rendez be erre az estélyre, az impresszionista festők pedig műveik legkiválóbbjait áldozzák a jótékonytánc oltárára. Bemutatásra kerül Karin Michaelis nagy feltűrést keltett könyve „A veszedelmes életkor”-é a befejezése nem lehangoló lesz, hanem felvidítő. A modern Pythiát, Madame Thébet di-

rekt Párisból szerződtette a rendezőség erre az estére. Osztálysorsjáték kínálja esélyeit a szerencsés halandóknak. És még számtalan móka, tréfa, vidámság tölti be az est programját. A tréfás számokon kívül azonban komoly élvezetekben is lesz része a közönségnek és ezt az élvezetet Arad legkiválóbb műkedvelői fogják nyújtani. Az egész mulatság nagyszerű sikerűnek ígérkezik.

(=) Köszönet és elszámolás. A polgári jótékony négyelet hálás köszönetet mond mindazoknak, akik a múlt vasárnapi tea-délután sikerét elősegítették, különösen a nagyérdemű közönségnek, amely szives megjelenésével és a babák nagyszámu ajándékozásával nemes célunkat előmozdította; a sajtónak, amely mint eddig, úgy ezentul is jóakaratu támogatásban részesített; Weber és Keresztes uraknak és nejeiknek, valamint Richter és Braunmüller uraknak a pénztárnál teljesített segítségért; Fisher Simon kereskedő urnak a babák rendezéséért, Lengyel Lőrincz urnak a babák kiállításáért, a villanygyár igazgatóságának a villany kedvezményes számításáért; Vojtek és Weisz uraknak asztalkendők ajándékozásáért; Szabó Albert urnak edények kölcsönzéséért; Bioch urnak nyomtatványok ingyen előállításáért, amellyel minden tekintetben kezünkre jártak. Köszönetet mondunk továbbá a következő felülfizetőknek: Csermák Ágostonné 20 kor., Urbán Péterné 20 kor., Gutzjahr Mihály és neje 20 kor., Neuman Dánielné 20 kor., Neuman Alfrédné 20 kor., özv. Purgly Lajosné 18 kor., Széchenyi Kázmér és neje 15 kor., Purgly László 15 kor., Br. Báuhidy Antalné 14 kor., Aradi villamos r. t. 12 kor., Dr. Avarffy Imréné 10 kor., Dr. Keresztes Gyuláné 10 kor., Kintzig Méri 10 kor., özv. Veiler Rezsóné 10 kor., Dr. Priegl Istvánné 10 kor., Purgly Emül 10 kor., Purgly János 10 kor., Dr. Lakatos Ottó 10 kor., özv. Kabdebó Béláné 10 kor., Szilágyi Gyuláné 10 kor., Vásárhelyi Janka 10 kor., Heinrich Sándorné 10 kor., Ring Géza 8 kor., Fábian Lajosné 6 kor., özv. Hudetz Ferenoné 5 kor., Domonkos Lajos 5 kor., Jakabffy Gyula 5 kor., Balázs Ferenoné 4 kor., Halmay Andorné 3 kor., Kneffel Lajos 3 kor., Steiner Ferenc 2 kor., Peske Ignác hittanár 2 kor., N. N. 2 kor., özv. Petrovics Mihályné 1 kor., Kirnbauer 1 kor., N. N. 1 kor., Czédly György 1 kor. Az összes bevétel 1567 kor., kiadás 367 kor. 14 f., tiszta jövedelem 1200 kor. 23 fill. volt. Arad, 1911. december 7. Özv. Purgly Lajosné, e. fővédasszony. Lócs Rezső e. titkár.

SZERKESZTŐI ÜZENETEK.

Megint akasztanak. Két hetes téméről nem közölhetünk elmélkedő cikket.

Egy polgár. Más lapok közleményeivel mi nem polemizálunk. Különb is — amint mai lapunkból látja — elég elfogadható megoldást találtak az ügy rendezésére.

KÖZGAZDASÁG ÉS KÖZLEKEDÉS.

= Parcellázási kérelem. Az Aradi Ingatlan Forgalmi és Parcellázó Bank részvénytársaság ma kérvényt adott be a közgyűléshez, amelyben kéri, hogy Polturában, Pésskai ut 15. száma alatt fekvő 9 hold 80 négyszögöl területű füres telkét 84 házhelyre parcellázhassa és a telken keresztül három utot nyithasson. Kérését a bank azzal támogatja, hogy a telek parcellázása közérdekű. Az füres telekre ugyanis munkásházakat épített a bank s így a közeli gyárak munkásai otthonot találnak. A parcellázásnak a város is hasznát látja, mert az eddig parlagon haveró földet adótárgyakká válnak s tetemes jövedelmet fognak a városnak hajtani.

Budapesti áru- és értéktőzsde.

(Közvetlen közlés)

Budapest, december 7.

Készárú.

Amerika 1-el olcsóbb. Kínálat mérsékelt, vételkezdő gyenge, 8 ezer mm. változatlan.

As árak 50 kilónként számítva:

Határidő.

	Dél sárlat	É érlat
Buza 1912. áprillist	11.85 - 11.86	11.85 - 11.86
Ross 1912. áprillist	10.39 - 10.40	10.39 - 10.40
Tengeri 1912. májusi	8.44 - 8.45	8.43 - 8.44
Zab 1912. áprillist	9.83 - 9.84	9.82 - 9.83

A Temesvári Lloyd-Társulat

terménycarnokának hivatalos árjegyzéce.

Távirati tudósítás.

(Árak 50 kilogrammonként korona értékben.)

1911. december 7.

Buza (szokvány-minőség):

76 kilogrammos	—	—	—	10.80 - 10.90
77	—	—	—	10.90 - 11.00
78	—	—	—	11.00 - 11.10
79	—	—	—	11.10 - 11.20

Buza (Temesvári keresk. áru):

75 kilogrammos	—	—	—	10.70 - 10.80
Ross	—	—	—	9.90 - 9.40
Arpa	—	—	—	8.60 - 8.70
Zab	—	—	—	8.80 - 8.85
Tengeri	—	—	—	7.55 - 7.60

Budapesti értéktőzsde (Táv. jelzés).

— December 7. —

Magyar aranyjárdék 4 ⁰ / ₁₀₀	—	—	—	0.60
Magyar koronajárdék 4 ⁰ / ₁₀₀	—	—	—	0.50
Magyar koronajárdék 3 ¹ / ₂ 0 ⁰ / ₁₀₀	—	—	—	78.75
Magy. földtöherm. kötvény 4 ⁰ / ₁₀₀	—	—	—	91.—
Horvát-szlavon földtöherm. kötvény	—	—	—	92.50
Magyar nyeresémsorsjegy kölcsön	—	—	—	120.—
Tiszasszab. és segedi sorsjegy kölcsön	—	—	—	108.—
Osztrák járdék papírban	—	—	—	91.75
Osztrák járdék esztibe	—	—	—	94.75
Osztrák járdék aranyban	—	—	—	115.75
Osztrák koronajárdék 4 ⁰ / ₁₀₀	—	—	—	98.75
1880. évi osztrák államsorsjegy	—	—	—	160.—
Osztrák-magyar bankrészvény	—	—	—	19.90
Magyar hitelbank-részvény	—	—	—	648.50
Osztrák hitelintézet részvény	—	—	—	6.00
Osztr.-magy. államsvasút részvény	—	—	—	730.25
20 frankos arany (Napoleonkor)	—	—	—	19.08

Braun M.

férfi- és fiugyermek-ruha áruháza
Arad, Jozsef főherceg-ut 3., (a Kosuth szoborral szemben.)

Nagy választék!!!

8902

Olcsó árak!!

Külön osztály mértékszerinti rendelésekre.

Német birodalmi márka	117.65
London vista	210.6
Páris vista	95.37%
20 márkás arany	23.52

Kőbányai sertésplac.

— Dec. 7. —

December 6. Magyar elsőrendű; Fiala nehé (páronkint 820 kilogrammon felüli súlyban) 146—148 fillér. Fiala közép (páronkint 251—320 kilogrammig terjedő súlyban) 154—156 fillér. Közép (páronkint 240—280 klgr.) 156—160 fillérig.

Sertéselészeti: 1911. évi december hó 4. napján volt készlet 22402 drb. — 1911. december hó 5-én felhajtott 89 drb. — 1911. december 5-én elszállított 304 drb. — 1911. dec. 6. napjára maradt készletben 22187 drb.

A hizott sertésüzletirányzata: csendes.

Felelős szerkesztő:

Bolgár Lajos.

NEMZETI SZÍNHÁZ

[Pénteken, 1911. december hó 8-án

Delután 3 és fél órakor mérsékelt helyárrakkal:

Szentivánéji álom.

Énekes tündérrege 5 felvonásban.

Este 7/8 órakor rendes helyárrakkal:

C) bérlet

C) bérlet

Itt először:

Iglói diákok.

Diákélet dalokkal, 4 felvonásban. Irtó és zenéjét szerző: Farkas Imre. Karagy Tilger Árpád. Rendező: Polgár S.

SZEMÉLYEK:

Petkó János	Ladizslay J.	Holeczy	Huszár K.
Pali, fia	Dr. Beregi S.	Az igazgató	Csáki F.
Ti csak Tótor.	Polgár S.	Küedelka Tóni	Vass Jenő.
Évike, leánya	Neogy Ádám D.	Szicor Ákos	Delli Lajos.
Stiazenyi	Cseh Ferenc.	Simák György	Várnay L.
Kostrápszky	Kulcsár L.	Odiobina	Győző A.

Kezdete este 7/8 órakor.

URANIA

mezőfőiskola.

(Máró Simonyi-utca 1. szám, Szabadság-tér mellett.)

Ma pénteken, 1911. december 8.

- Életlen kard. Humoros. — 2. Az öt Clown artista. — 3. Sziklavölgy a francia Alpokban. Természeti utáni felvétel. — 4. A szerelem bolondjai. Humoros.
- A kisértetek 2 felvonásban. Sláger kép. 1200 méter.

Előadások 8. a. 2 órától kezdve este 11 óráig

Helyárak: I. hely 1 kor., II. hely 80 fill., III. hely 40 fill., IV. hely 20 fill., V. hely 10 fill.

Utolsó előadás este 11 óráig.

A hölgyek kértnek a nézőtérre kalap nélkül megjelenni.

Az előadások tartama 2 óra.

Az előadásra bármikor be lehet menni.

APOLLÓ SZÍNHÁZ

az Andrassy-téri a) Lloyd-palotában.

Urania Magyar Tudományos Színház aradi színháza.

Ma pénteken, 1911. december 8-án:

1. „Az ezred 16”. Komikus.

Meghosszult becsület.

Szenzációs társadalmi dráma 3 felvonásban. A Nordisk társaság felvétele.

3. A ravasz férfi. Kacagtató.

Az előadások kezdete délután 2 órától folytatódólagosan 11-ig tartanak.

Helyárak: Pályoly ülésenként 1 kor. Zártzék 1 kor. I-ik hely 80 fill., II-ik hely 60 fill., III-ik hely 40 fill., IV-ik hely 20 fill.

Műsort ingyen kapni a jegyzedőknél.

Saját zenekar.

Ruhatár. — Buffet.

NYILTTÉR.*

Köszönet.

Tex. Adler Imre, speciális gyermek-orvos
urnak, Arad.

Megbocsájt, hogy ez uton is mély köszönetet mondjunk mindazon gondos ápolásért, hogy kis fiunkat halálos betegségből megmentette. Fogadja mégegyszer a boldog szülőknek hálás köszönetét.

5894.

Harner Gusztáv és neje.

finom

olcsó

finom

olcsó

finom

olcsó

TEA

és

RUM

olcsó

finom

olcsó

finom

olcsó

finom

kapható az

5804

ATLANTIKA

KÁVÉ és TEA BEHOZATALNÁL

ARAD, Andrassy-tér 20. sz. a.

Telefon 609. szám.

Védjegy: „Horgony”.

A Liniment. Capsici comp., a Horgony-Pain-Expeller

egy régióknak bizonyított háziszert, mely már sok év óta legjobb bedörzslésnek bizonyult köszvényénél, oszúknál és meghüléséknél.

Figyelmeztetés. Silány hamisítványok miatt bevásárláskor óvatosak legyünk és csak olyan eredeti üveget fogadjunk el, mely a „Horgony” védjeggyel és a Richter cégjegyzéssel ellátott dobozba van csomagolva. Ára üvegekben K.—80, K.1.40 és K.2.— és ügyszólván minden gyógyszerertárban kapható. — Főraktár: Török József gyógyszerész, Budapest.

D. Richter gyógyszerertára az „Arany oroszlánhoz”, Prágában, Elisabethstrasse 5 neu.

4758

Lovak

télen sikos utakon is megtartják munkaképességüket a Leonbardt védjeggyel ellátott eredeti-M-sarkek által. Az eredeti-M-sarkek minden lakásban régóta beváltak és használatban a legolcsóbbak.

6691

Könyv-, papír- és zenemű

kereskedésünket a teljesen modernül felszerelt raktárral folyó évi december hó 10-én Weitzer János-utcai üzletünkbe

helyezzük át.

Karácsonyi ajándékcikkeinket

december 10-ig az Andrassy-téri üzletünkben, december hó 10-ike után a Weitzer János-utcában árusítjuk.

Saját érdekében kérjük az igen tisztelt vevőinket, hogy vásárlásaikat karácsonyra december hó 10-éig főtéri üzletünkben eszközölni sziveskedjenek.

Ingusz I. és Fia

könyvkereskedő cég.

5714

PANKER F. VIKTOR

ÉPÜLET- ÉS MŰLAKATOS, ARAD, FÁCZÁN-UTCZA 6. SZÁM. :-- : : :-- TELEFON 590. SZÁM.

Elvállal minden e szakmába vágó munkákat, um: épület vasalásokat, vaskerítéseket, sir rácsokat, takaréktűzhelyeket, acél lemez redőnyöket, vasszerkezeteket és mindennemű javításokat pontos kivitelben és jutányos áron. Költségvetéseket úgy helyben, mint vidéken díjmentesen.
A n. é. közönség b. pártfogását kér kiváló tisztelettel:

PANKER F. VIKTOR.

5745

Jó házból való fiu tanulóul felvétetik.

MOTOROS TŰZIFA FŰRÉSZELŐ GÉPEIM

a nagyközönség rendelkezésére állanak. Megrendeléseket egy őlől kezdve, Fácán-utca 6. sz. alatt, telefon 590. sz. sziveskedjenek feladni.
Kiváló tisztelettel:

PANKER F. VIKTOR.**LEGOLCSŐBB ÉKSZER ÉS ÓRA VÁSÁR**

FARKAS-STREICHER CZÉGNÉL

ARAD, TÖKÖLY-TÉR 1

5703

EGY ARANY NYAKLANCZ
MARIA AMULETTEL EGYÜTT
10 GR SÚLYBAN
21 KORONA

EGY DUPLAFEDELŰ
EZÜST NŐI-ÓRA 10
KORONA STB STB

Kiváló finom zsebórák,
arany-, ezüst és acélból.

Karácsonyi és ujévi ajándékoknak
legalkalmasabb tárgyak

Evőkészletek és disz-
tárgyak
csak valódi ezüstből.

TELEFON 135.

GELLER I.

ÉKSZERÉSZ

NAGY RAKTÁR BRILLANT, ARANY
ÉS EZÜST ÉKSZEREKBE

ARAD

Hermann-palota.

ANDRÁSSY-TÉR 14.

Ujdonságok.

Ujdonságok.

Dohányzó és irókészletek
cigarette és szivar casseták
csak valódi ezüstből.

Karácsonyi és ujévi ajándékoknak
legalkalmasabb tárgyak

Antique ékszerek, botok
és lorgnettek
arany- és ezüstből.

Végladásból megmaradt

Gyermekjátékok, konyha-berendezési és egyéb alkalmi ajándék-tárgyak.

Minden elfogadható árban kaphatók.

5791

KOHN JÓZSEF ARAD,

Batthyány-utca 32. sz.

Telefon szám 333.

Fürdőszobaberendezés, bádigos munkák és vízvezeték javítások azonnal eszközöltetnek.

Hogy én azt nem tudtam!!!

hogy hol kell a finom és igen olcsó

TEÁ-t és RUM-ot

vásárolni.

1/4 kiló Carton igen finom császár keverék tea	2.50 kor.
1/2 " " " " " " " " " "	4.75 "
1/2 literes üveg igen finom „Hungária” rum	1.10 "
1 " " " " " " " " " "	2.20 "
1/2 " " " " " " " " " „Jamaicai” I.	1.80 "
1 " " " " " " " " " "	3.60 "

Postal megrendelések naponta pontosan elintéztetnek.

VOJTEK és WEISZ

Arad, Andrassy-tér.

Mindennemű finom francia illatszerek, hölgyporok, szappanok, kölni-vizek, szájvizek, fogkefék stb. nagyraktára.

Moskovits

**„Anatomiai cipőgyár fiókja”
ARAD, Szabadság-tér 18. sz.**

Viz-mentes Czipők és Csizmák.

Szabott egység árak
10.—
13.—
17.—
22.—
Kor.

Telefon 218.

2328

Telefon 218.

Szenzáció
a
Forray-utcában.

Tulhalmozott áruraktár miatt ujonnan megnagyobbított helyiségünkben a **Karácsonyi Vásár** megkezdődött!!

1 vég rumburgi vászon	
6 női ingre	3.75 kr.
Szintartó zephir french mtrje	— 19 kr.
Szintartó csikos tennisz-flanell mtrje	— 17 kr.
Angol strapa kelme mtrje	— 37 kr.
Himzett vászon v. batist Blous.	— 97 kr.
Egy damast abrosz 6 szalvétával	— 97 kr.
5 drb len törülköző	— 97 kr.
5 drb len pohár kendő	— 97 kr.
Egy tigris flanell takaró	— 97 kr.
Egy alsó lepedő varrás nélkül	— 97 kr.
Egy damast futó és közép aszurral	— 97 kr.
Egy Madapolan női ing himzéssel	— 97 kr.
Egy harasz női mellény	1.47 kr.
Egy vég 23 mtr cérna kanavász	4.97 kr.
Divat bársonyok bluz v. pongyolára.	— 87 kr.
Patent bársony minden színben	— 65 kr.
Horgolt selyem sálak	— 87 kr.

Férfi osztály.

6 pár férfi vagy női harisnya	— 97 kr.
6 pár szintartó zephir menchetta	— 97 kr.
6 drb 5 rétü gallér	— 97 kr.
5 drb selyem nyakkendő válogatva	— 97 kr.

Szőnyegek, függönyök, diványterítők mélyen leszállított árban! Vidéki megrendelések pontosan eszközöltetnek. Meg nem felelőt becaeréiónk, vagy a pénzt visszaadjuk.
Kérjük a helybeli hölgyközönséget kirakataink szives meglátogatására.

5805

Tisztelettel:

Popper
Testvérek

divatáruháza

Arad, Forray-utca

A legelegánsabb női felöltők csak

GYÖRGY MENYHÉRT

ÉS TÁRSA

Női felöltők

Áruházában

TELEFON: 855.

ARAD

ANDRÁSSY-TÉR 8

a Minorita-templom bejáratával szemben kaphatók!

OCASSIO ELADÁS

A közelgő karácsonyra való tekintettel, az összes raktáron levő áruk a mai naptól mérsékelt árakon lesznek eladva.

OLCSÓ ÁRAK.

Karácsonykor

az **Aradi Közlöny**
Nagy Képes Naptárát

az **Aradi Közlöny** minden

negyedéves

előfizetője

— amennyiben előfizetési hátralékban nincs — az esetben is, ha havonként fizet elő

ajándékuul kapja.

Telefon 265. **Andrassy-tér 16.** Telefon 265.

megnyitják december hó 11-én.

ZENEMŰ-ES PAPIRKERESKEDESE

MODERN KÖNYVESHÁZA

JUHÁSZ ÉS TÁRSA

Telefon 265.

5797

Telefon 265.

A karácsonyi és ujévi ünnepek

közeledtével felhívom a vevő közönség figyelmét saját készítményű

női s gyermekruha üzletemre

a hol a legdivatosabb

kosztümök, pongyolák, aljak és blousok, valamint gyermekruhák készen és mérték után a legolcsóbban szerezhetők be.

Kiváló tisztelettel

5889

Stern Cecilia, Arad

Forrai-utca 2. szám.

Kosztümök mérték után 12 óra alatt ugyszintén gyászruhák 4 óra alatt készülnek.

Lányi Marczell

cipőraktára

5868

Arad, Atzél Péter-utca I. szám.

Ajánlja elegáns utcai, estélyi és vadász cipőit, valamint a hirneves

„Kobrak“-cipőket

melyek minden kivitelben állandóan nagy választékban kaphatók.

A külön olcsó áruosztályban nagy cipő-occassio vásár.

Telefon: 429.

Árverési hirdetés.

Alulírott mint vb. Steiner Samu lippai kereskedő esődtömegének gondnoka a csődválasztmány határozata alapján közhírré teszi, hogy a csődtömeghez tartozó s a csődleltár 1-699 tételei alatt összeirt s 18502 kor. 60 fillér beszerzési és 13380 kor. 60 fillér becsértékűnek feltüntetett rőfös és rövidáru cikkek egy tömegben ajánlati verseny árverés útján eladtnak a következő feltételek árverési mellett:

1. Vételi ajánlatok írásba foglaltan és lezártan nyújtandók be Várnay Ernő temesvári ügyvéd választmányi elnöknel vagy pedig alulírott tömeggondnoknál és pedig az előbbinél 1911 évi december hó 20-ik napjának d. e. 11 órájáig, utóbbinál, pedig ugyanazon hónap 19-ik napjának d. u. 5 órájáig. A vételi ajánlat benyújtásával egyidejűleg leteendő készpénzben az 1400 koronában megállapított bánatpénz is.

2. A csődválasztmány a leltárban ne'án előforduló hiányok vagy hibákért valamint az eladás alá bocsátott áruk minőségeért szavatosságot nem vállal.

3. A vételi illetéket vevő köteles fizetni.

4. Vevő köteles ajánlatának elfogadásától számított három napon belül a vételárat készpénzben kifizetni és a megvett tárgyakat birtokába átvinni, mert ezen feltétel nem teljesítése esetén bánatpénzét a csődtömeg javára elveszti és a választmány jogosítva leendő a tárgyakat késedelmeskedő vevő kára és veszélyére újból értékesíteni.

5. A választmány a beérkező vételi ajánlatok el- vagy el nem fogadásához kötve nincsen és az elfogadás tárgyában szabadon határozhat.

Bővebb felvilágosítást alulírott tömeggondnoknál folyó évi december hó 19-ik napjáig bezárólag nyerhetni s ugyanezen ideig ugyanott az áruk megtekintése is eszközölhető az iram. órák tartama alatt.

Kelt Lippán, 1911. évi december hó 5-én.

Dr. Steiner János

ügyvéd, esődtömeggondnok.

5895

Háztartási és
pipere cikkek legolcsóbban

Vojtek és Weisz

drogueriájában

Aradon.

1407

Legolcsóbb bevásárlási forrás

Férfi-, fiu-, és gyermek-ruhák, téli és szőrmebéléses kabátok, valamint angol felöltők és fiuköpenyek legnagyobb választékban a legolcsóbb kiszolgálás mellett csakis

Moskovitz Izidor

férfi-, fiu-, és gyermekruha raktárában 5803

Arad, Asztalos Sándor-utca 10. szám
(Ring-gyógyszertárral szemben) kaphatók.

Legalkalmasabb

5929.

tükrök és disztárgyak a legolcsóbb gyári árakban kaphatók nagyban és kicsinyben, kitűnő tisztelettel

karácsonyi és újévi ajándékoknak **Özy. Sütő Józsefné**

ajánlom dusan felszerelt üzletemben ugymint: üveg és étkező, kávé, tea, mocca készletek, lámpák, alpacca és china ezüst tárgyak, modern képkeretek,

ARAD, Furray-utca 2c. sz.
Városi és megyei telefon 478. szám.

Tyukszemétől

egyszerű. Ára egy üvegnek utasítással együtt **70 fillér.**

mindenki megszabadul a Hajós-féle Anagallin használatával, nem piszkít, nem ragadós, kezelése igen egyszerű.

Szab és kézizzadás

mirigyeket kiszáritja, a váladékot megszünteti és tökéletesen szagtalanítja. -- Egy üveg ára utasítással együtt **1 korona.**

azonnal és teljesen elmúlik ha az izzadó részeket „Peppo”-val ecseteljük. A

Poloskák

egyszerű.

kiirtása a legmegfelelőbb módon és teljesen „Phenolsav”-val eszközölhető. A butorokat nem rontja, a poloskának még a petéit is kiirtja. Szaga nem kellemetlen s kezelése rendkívül egyszerű. Egy üveg ára **70 fillér.**

Legjobb fekete

Hajfestő

festeni anélkül, hogy a színt le lehetne mosni. Ára **421 2 korona.**

a „MELOGEN”. Egy pár perc alatt bármely haját vagy bajuszt a legszebb állandó fekete színre lehet

Kitűnő amerikai gummi

a „NITER” 6 darab egy eredeti fémdobozban **2 korona.**

Fenti szerek kaphatók az egyedüli készítőnél:

Hajós Árpád

gyógyszertárban **ARAD, Andrassy-tér 22. sz.** a megyeházzal szemben

Legolcsóbb s leghatásosabb műtrágya az agrikulturphosfát műtrágya!

A gazdák figyelmébe!

Minden szakértő gazda tisztában van már azzal, hogy földművelést műtrágya nélkül eredményesen üzni nem lehet.

A műtrágya általános elterjedését eddig annak drágasága akadályozta meg. Most sikerült Magyarországra részére a hamburgi Agrikulturphosfát képviselőt megszerezni, honnan a gazda a létező legkitűnőbb műtrágyát az eddig forgalomban levő műtrágyák áránál olcsóbban szerezheti meg. Az agrikulturphosfát vegyelemzés szerint tartalmaz 18-24% phosphorsavat, 10-12% szén-savat, 50-52% meszet, kisebb mennyiségben fiourt, kovasavat, vasat, stb, melyeknek oldásához csupán a vegetáció szükséges. A phosphorsav a növényi gyökér által könnyen felvehető alakban van jelen. Miután a phosphorsavat a gyökér maga oldja fel, csak annyit old, amennyit fel is dolgozhat, így a növény a phosphorsavat teljesen felhasználja.

Az időjárás száraz vagy nedves volta a ható anyagok oldását nem befolyásolja!

Aki hasznathatóbban akar gazdálkodni s terméshozamát lényegesen fokozni akarja, az használjon

Agrikultur phosphátot.

A szőlők trágyázására különösen alkalmas. Az általunk szállított műtrágya phosphorsav tartalmáért teljes vagyoni felelősséget vállalunk Arajánlatot adnak

Milits János és Társai Nagylakon.

Ugyanitt az összes forgalomban levő műtrágyafajok a mostani forgalmi áránál lényegesen olcsóbban kaphatók. 5892

Legolcsóbb s leghatásosabb műtrágya az agrikulturphosfát műtrágya!

Legolcsóbb bevásárlási forrás!

Zimmermann Ignác

Pathé grammophonok és lemezek

tü nélkül nagy választékban, legalkalmasabb

karácsonyi és újévi ajándéktárgyak

kaphatók

Zimmermann Ignác

nerinbergi, diszmű, férfidivat és játékaru üzletében

Aradon, Szabadság-tér 21. szám

a színházzal szemben.

5899

Óriási választék társasjátékokban, gőzgépekben és laternamagicákban.

Vidéki egrendelésezt pontosan eszközöltettedek!

ÉZŐJÓ (S) PONYOS KISZÓ (K) GÁSI

Mindenféle újdonságok!

Ezen rovatban minden négy-
eseti beírásnak ára 4 fillér,
vastagabb betűkkel 8 fill.

APRÓ HIRDETÉSEK.

Kiadóhivatal: József téri 22.
Kiadóhivatali telefon: 151. sz.
Szervezőbizottság: 367. sz.

Apró hirdetések felvételére a kiadóhivatalban, vidékről az apró hirdetések posta útványon küldendők — a postán a szög elír — avagy levélbélyegekben. Tudakozásnál a hirdetés száma mindenkor közzendő. Levélbeli megkötésekkel, (a jellegű leveleket kivéve) felvételkor meg kell adni a kiadóhivatal, és esetében, válaszbélyeg csatolándó. Az apróhirdetések díja a szavak száma szerint számítható. Minden szó 4 fillér, vastagabb betűkkel 8 fillér. A legkisebb hirdetés 60 fillér. A vastagabb betűkkel kívánt szavak a köztrétegen aláhúzással jelölendők. Az apró hirdetések előre fizetendők. A hirdetés a kiadóhivatal hivatalos díjaitól megmentve. **HIRDETÉSEK ESTE FÉL 6 ÓRAIG VÉTELEK FEL.**

LEVELEZÉS.

Angol és francia

Illatszerek, pouderek, szappanok, fésűk, hajtűk és hajkefék dúsz választékban. Hánzu Nestor, Vöröskereszt Drogeria. 3621

„Selyem az élet“

levele várja. 5898

Női kezek

ápolására legjobb a Vojtek és Weisz kézfínomítója. III-5251

„Nem kaland“nak

levele ment 5898

Valódi

francia és angol illatszerek, hölgy-porok és más kosmetikai cikkek, a legdivatosabb hajtűk, oldalfésűk, hajbetétek és keféáruk Hegedűs Gyula kefe-, pipere- és illatszerkereskedésében. 5451

„Most vagy soha“

jeligére levél ment a kiadóba. 5897

Egy kísérlet

elégendő hozzá, hogy a „Mimosa“-tejszín-csodás arcfinomító hatásáról meggyőződjön. Egy tégely ára 1 korona. Egy drb. szappan 70 fillér. Hánzu Nestor, Vöröskereszt Drogeria. 3621

OKTATÁS.

Okleveles tanítónő

elvéllalja mindkét nembeli elemi, polgári vagy felsőbb leányiskolai tanulók tanítását, valamint festészetet és kézimunkát is. Cim a kiadóhivatalban. 5742

Ha hull a haja,

használjon magyar haj-perollint Vojtek és Weisztól. III-5251

Állandó tanfolyam:

Gépirás: az összes rendszerű gépeken. Gyorsírás: Gabelsberger-rendszer, levelező és vitairás. Könyvelés: egyszerű és kettős, amerikai. Tágas, jól fűtött és világított új tantermeimben mérsékelt tandíj mellett minden hónapban új 3-8 naponos kurzus veszi kezdetét. Jelentkezni bármikor lehet, mert a mulasztást különórákban, díjtalanul pótoljuk. Beiratkozni az egyes szakokra is lehet. Elsőrendű tanerők vezetése mellett, a jó eredmény elmaradhatatlan! Díjtalan, biztos állásközvetítés! — Ziffer Sándor írógépvállalata, József főherceg-ut 7. 4904

Ha megfázott

ne orvoságot, de egy csésze Vojtek és Weisz féle teát igyék. III-5251

INGATLAN.

Kitűnően jövedelmező

kisebb sarok bérház bármilyen üzletnek alkalmas, a Szabad-ág-tér mellett 15.000 forintért eladó. Cim a kiadóban. 6784

Eladó magánház.

Dessewffy-utca 7. sz. a. új ház fürdőszobával, előnyös feltételek mellett, eladó. 5011

ALKALMAZÁST KERES.

Egy szép irásu,

intelligens leány, aki tökéletesen írja és beszéli a német nyelvet, alkalmazást keres valami irodában német levelezőnek, esetleg nevelőnői állást is vállal tisztességes feltételek mellett. A háztartásban teljesen jártas. Ajánlatokat tessék a kiadóhivatalunkhoz címezni. 5934

ALKALMAZÁST NYER.

Gyári részvénytársaság

irodája, négy polgárit végzett ügyes fiatalembert gyakornokul felvesz. Cim a kiadóhivatalban. 5864

Gyakornok,

ki irodai teendőiben némi jártassággal bír, azonnali belépésre kerestetik. Magyar és német nyelvű ajánlatok Seidner Bernát és Fia Soborsin címre küldendők. 5862

Tanulót, tanuló leányt

és 4 polgárit végzett kisasszonyt keresek üzletem részére. Kerpel István könyvkereskedése, Aradon. 5934

KIADÓ LAKÁS.

Egy garçon lakás

lépcsőházi bejárattal, irodának is alkalmas, azonnal kiadó. Weitzer János-utca 14. szám.

Egy elegáns

utcai butorozott szoba külön bejárattal, azonnal kiadó Edelspacher-utca 1. sz. 5760

Lakások kiadók.

Kölcsey utca 9. szám alatt három lakás, két négyzetes és egy háromszögletes azonnal kiadó Felvilágosítással szolgál: Horváth, Attila-tér 1. szám. 5858

Szekeres és Hajó-utca 4. sz.

sarokház I. emeletén, vízvezetékkel ellátott 4 szoba, előszoba, konyha, kamra és mellékhelyiségekből álló modern lakás évi 740 koronáért február 1-re kiadó. Értekezhetni ugyanott földszint 1. ajtó. 5849

A poloska

teljes kiirtása csupán Vojtek és Weisz biztos szereivel érhető el. III-5251

VÉTEL ÉS ELADÁS.

Értesítés!

Van szerencsénk a jótékony célú asztaltársaságok igen tisztelt vezetőségét értesíteni, hogy szegény gyermekeknek karácsonyi ajándékkul szánt cipőket a legolcsóbb árban számítjuk. Pártoljuk a helyi ipart! Aradi Cipészek Termelő Szövetkezet, mint az Országos Központi Hitelszövetkezet tagja. 3451

Cocus lábtörölők,

cocus szőnyeg, fürdő gyékények és más háztartási cikkek nagy választékban és legolcsóbban Hegedűs Gyula üzletében, Arad, Andrassy-tér 15. 5451

Karácsonyi vásár!

A kiolcsózcipőket akar, az keresse fel okvetlen saját érdekében az amerikai cipőárúháza (Salacz-utca 1., ahol most gyári árban lesz kiárusítva. 3983

Rum compositio

jó házi rum előállítására Vojtek és Weisznál. III-5251

Új női kalap divatterem.

Uri hölgyközönség szíves figyelmét felhívom Arad, Forray utca, gr. Hunyady-palotában megnyitott és modernül berendezett női kalap divatteremre, ahol legelegánsabb őszi és téli bécsi és párizsi modell kalapok dúsz választékban, legolcsóbb árakban kaphatók. Kitűnő tisztelettel Havas Gizella. 4931

Kitűnő hegyi ujbó

— 100 hektó — kisebb mennyiségben is azonnal eladó. Értekezhetni Magyar-utca 33. 5983

Vízronteladóknek

diszes fali naptárak, remek karácsonyi díszek 100 drb. k. 8. legszebb kredencpapír, olcsó levélpapírok, karácsonyi és újévi képes levelezőlapok Mesés és képeskönyvek legjutányosabb árban. Krausz Paulin színház épület. 4817

A világhírű amerikai

„Vera“ cipők Aradon egyedül Buchsbaum és Társa cégénél szerkeszthetők be, kinek sikerült az egyedárusítást urak, hölgyek és gyermekek részére megszerezni. 1921

Öcska ajtók és ablakok

Petőfi-utca 4. számú ház lebontásánál eladók. Értekezni ugyanott. 5880

Tea törmelék

finom, zamatos legolcsóbban Vojtek és Weisznál. III-5251

Erdélyi faem ajalmákat

ajánlok kilóját 16, 20 és 30 krajcárért. Boros Béni-tér 4. (Szelleház.) 5861

Heti munkáslapok, és könyvecskék.

A zsebkönyvecskék erős vászonkötésben, javított új, célszerű vonalozással 1 koronáért, puha vászonkötésben 60 fillérért kaphatók Ingusz I. és Fia könyv és papirkereskedésében, Andrassy-tér 16. Telefon 517. 555

Öborotváló gépek.

„Gillette“, „Miva“, „Vedette“, „Autostrop“ s másféle borotvák legnagyobb választékban Hegedűs Gyula üzletében Arad, Andrassy-tér 15. 5451

Czipő occasio

leszállított árakkal Klein József czipőüzletében Petőfi-utca. Város, és megyei telefon 826. szám. 3725

Házber könyvek

kaphatók Pichler Sándor könyv- és papir kereskedésében Arad, Szabadság-tér 1. Telefon 308 sz. 2551

Poloskák

és azok petéinek biztos kiirtására Radical poloskairtó folyadékot használjon. Egy üveg 60 fill. Hánzu Nestor Vöröskereszt Drogeria. 3621

KÜLÖNFÉLE.

Kihullott, vagy vágott hajat veszek, hajmunkákat elvállalok Seprenyi Istvan fodrász. Zrínyi-u. l. 5766

Gyomor- és idegbetegek

Sensatioosan meglepő eredményt érhetnek el a világhírű Winter fele-Naither tablettákkal. Biztos eredmény az állandó jó eredmény biztosítására. Számtalan elismerőlevél. 1 dohoz 250 drb., mely egy évre elegendő. Napi adag 2 tableta. Ára 5 korona. Egyedüli elárusító Arad és Aradmegye részére Kormon Gyula Akác-utca 10. Vidékre utánvét mellett. 5689

Ügyes kárpitos

ajánkozik a szakmába bármilyen kárpitos munkák pontos és kitűnő elvégzésére, úgy saját műhelyében, mint házakhoz is, legolcsóbb árak mellett. Vidékre árfelemelés nélkül. Stahl M., Thököly tér 7. sz. 2287

Épület és díszmű bádogos

munkákat legjutányosabban készít úgy helyben, mint vidéken Diamant Jenő Weitzer- és Kazinczy-utca sarkán. (Polgári iskolával szemben.) 3681

Ha nem jól eszik

s hízója, adjon neki Vojtek és Weisz hírneves állat táppalját. III-5251

HÖLGKÖZÖNSÉG FIGYELMÉBE

ajánlom a legmodernebb angol és francia szabásu

FÜZŐIMET

Készítek pongyola, hals és halcsont nélküli fűzőket a legújabb módszerrel. Elfogadom fűzők tisztítását és alakítását.

Ernyőkülönlegességek dus választékban. Ernyőjavításokat ugyszintén áthuzatokat **olcsón és pontosan** eszközlök.

5646

VARGA D. DANI

fűző- és ernyőkészítő

ARAD, Andrassy-tér 20. Telefon 808.

APRÓ HIRDETÉSEK

folytatása.

ÜZLETEK.

Kiadó

sarok üzlethelyiség, szép világos, ugyanott 2 butorozott utcai szoba Luther Márton-utca 1. sz. a., esetleg azonnal is átvehető. 5187

Egy reklamvállalat

és egy üzlet eladó. Kevés tőke szükséges. Bővebbet a Gyorsfutár irodában. 5872

E ökelő vevőhárral

női kalap salon, teljes berendezéssel, eladó. Cim a kiadóhivatalba. 5890

Gartner Samu

kerékpar- és varrógép raktára Weitzer János-utca 2. szám. Telefon 701.

Új kerékparok a legújansóbb árakon — Raktaron tartok 50 darab használt kerékpart 50 koronától fejjebb — Telefon 761

Kerékpar és varrógép szakaszerő javító-műhely.

5875

WERTHEIM

Karácsonyi ünnepekre ruhákat gyorsan, jutányos árak mellett

Zsunkán Jenő Aradon, József főherceg ut 9. szám.

Ne mulassza el mielőtt orra- és szem- szükségletet beszerezne feikeresni vevőkényes szer nélkül

Vogel László

órázás és ékszerész üzlet

Veszek zafirokat, tőr aranyat vagy más tárgyakra beszereltem.

Arad, Weitzer János-utca 6

Új leányiskola-épület

Csillárok,

Villamos felszereléssel legolcsóbban

Diamant-tá

Arad, Weitzer János-utca 2. szám.

Karácsony és újévre nagy árendemény! **Ha olcsón akar vásárolni**

ugy keresse fel okvetl n mielőbb

W. W. W. W. W.

női felől ő áruházat ARAD, Vörösmarty-utca 3. alatt,

hol legujabb divatu női és gyermek felőlők és szörmeárak

oriasi választékban feltűnő olcsó árban kaphatók.

Elegáns, sikkes férfi ruhákat

ugyszintén uradalmakhoz szükséges libériákat olcsó árak mellett készít

Wertheim Jenő,

Englis Hause uri szabóság Arad, Boros Beni-tér 6.

Az **uri közönség** h. figyelmébe ajánlom legujabb **szinpompás homespunés** és **cheviot**, valamint **double-velour** különbözőességeimet, melyekből legdivatosabb fazonok **rint sacco**, **jaquett öltönyök** és **ragianok** rendelkeznek meg cégnel

Szolid és pontos kiszolgálás!

Schäffer Henrik

Arad, Andrassy-tér (Bing-ház.) Telefon 208 Alapított 1896. évben.

Igaz Sándor

ékszerüzlete Arad, Andrassy-tér, Minorita-palota.

Karácsonyi ajándéku

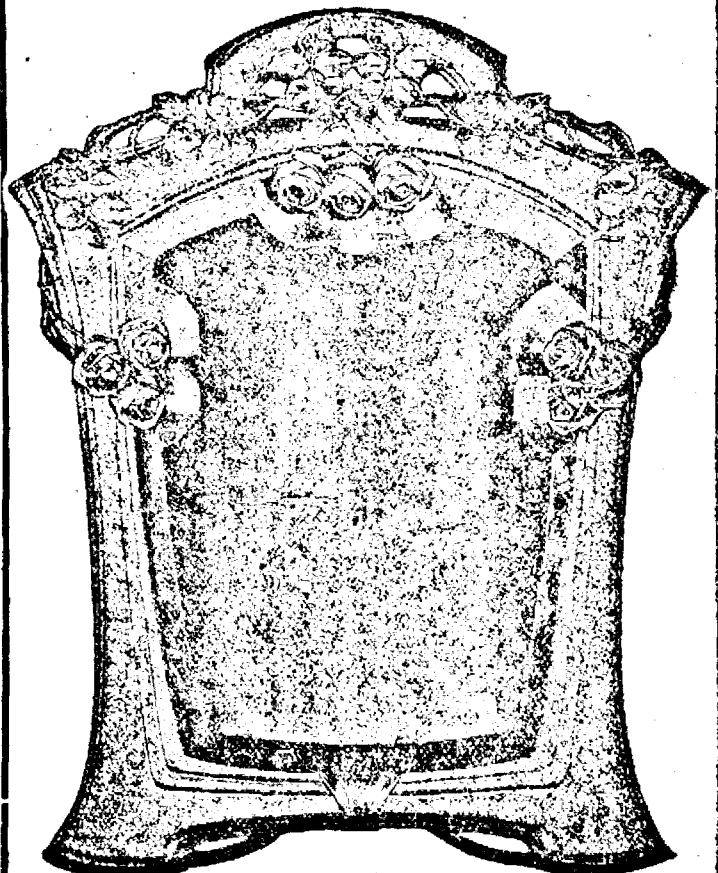
ajánlja dusan felszerelt raktárát, gyémánt, briliáns, arany, ezüst ékszerekben, ezüstművekben.

Hárfahangu, harangűrésű inga- és álló órákban.

Külön hely ségben elsőrendű china-ezüst árak.

Szolidan szabott árak. Telefon 321. Alapitva 1902-ben.

5927

Tulhalmozott

raktár csökkentésére az utolsó idényre beszerzett újdonságokat legjobban és legolcsóbban beszerezhetik:

Női himalaya és angol felöltők,
női plüs felöltők,
legújabb angol bársony felöltők,
városi és utazó bundák,

leány japán felöltők,
gyermek köpenyegek,
női estélyi köpenyegek,
színházi felöltők,

kész kosztümök,
gyermek ruhák,
blouzok, pongyolák és
gyászruhákban,

4147

feltűnően leszállított olcsó árakon lesznek
eladva.

Radó Gyula

új divatáruháza Arad, Andrásy-tér. (Weitzer-u. sarok.) Telefon 238.

Aradi Ipar- és Népbank pénzváltó üzlete

Fehér Kereszt szálloda épület.

Telefon szám 100.

Konverzionális jelzálog sorsjegyek.

Huzás már f. hó 27-én.

Főnyeremény: **egy millió korona.** Igérvény ára 12 kor.

Eladjuk e sorsjegyeket szorosán a napi árfolyamon 175 koronáért, készpénzfizetés vagy letétiv ellenében, mely utóbbi esetben 35 korona lefizetendő a hátralékos vételár mérsékelt kamat megtérítése ellenében, tetszés szerinti részletekben törleszthető.

Elfogad betéteket takarékpénztári könyvecskékre és folyószámlára. A legnagyobb kényelmet nyújtja a közönségnek, amennyiben a hivatalos órák alatt d. e. 9-12, d. u. $\frac{1}{2}$ 3- $\frac{1}{2}$ 7-ig áll rendelkezésére.

Vesz és elad értékpapírokat, sorsjegyeket, érc- és idegen pénzeket. Elfogad tőzsdei megbízásokat.

Előlegeket nyújt értékpapírokra.

A magy. kir. szab. Osztálysorsjáték főelárulító helye. — Az általunk eladott 12698. sz. osztálysorsjegy 600.000 koronát nyert.

Aradi Ipar- és Népbank pénzváltó üzlete.

Alaptőke és tartalékalapok 7.000.000 koronán felül.